

Erik Abildgaard Frederiksen
Degnegyden 2
5690 Tommerup

**Miljøgodkendelse af svinebrug på
ejendommen matr. nr. 11 m.fl.
Tommerup by, Tommerup beliggende
Gundestrupvej 19, 5690 Tommerup. CVR
nr. 16856789**

28. december 2009
Sags id: 08/42141

Miljø og Natur
Willemoesgade 15
5610 Assens

Kontaktperson: Ove Johansen
Indre Ringvej 2
5560 Aarup

E-mail: jojoh@assens.dk
Dir. tlf.: 64746854

www.assens.dk

Luftfoto 2008 (ikke målfast)

Indholdsfortegnelse

<u>1</u>	<u>INDLEDNING</u>	4
<u>2</u>	<u>AFGØRELSE: § 12 MILJØGODKENDELSE</u>	5
<u>3</u>	<u>VILKÅR FOR GODKENDELSE</u>	6
3.1	INDRETNING OG DRIFT	6
3.2	ÅRSPRODUKTION	6
3.3	FODER	6
3.4	AMMONIAKEMISSION OG -REDUCERENDE TEKNOLOGI/TILTAG	6
3.5	GØDNINGSHÅNDTERING	7
3.6	LUGT	7
3.7	GØDNINGSSOPBEVARING OG -ANVENDELSE	7
3.8	TRANSPORT	8
3.9	SPILDEVAND OG OVERFLADEVAND	8
3.10	UHELD OG RISICI	8
3.11	STØJ	9
3.12	SKADEDYR OG FLUER	9
3.13	STØV	10
3.14	LYS, ENERGI OG VAND	10
3.15	OPLAG OG HÅNDTERING AF OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KEMIKALIER	10
3.16	MARKDRIFT GENERELT	10
3.17	MARKDRIFT KVÆLSTOF OG FOSFOR	10
3.18	SÆRLIGE VILKÅR MARKDRIFT I FAABORG-MIDTFYN KOMMUNE	11
3.19	SÆRLIGE VILKÅR MARKDRIFT I ODENSE KOMMUNE	11
3.20	BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK	11
3.21	AFFALD	12
3.22	ÆNDRINGER/OPHØR PÅ VIRKSOMHEDEN	12
3.23	EGENKONTROL	12
3.24	RETSBESKYTTELSE	13
3.25	OFFENTLIGGØRELSE	13
3.26	KLAGEVEJLEDNING	13
3.27	KOPI AF AFGØRELSEN SENDES TIL:	14
<u>4</u>	<u>MILJØVURDERING AF ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE</u>	15

4.1 FORMÅL	15
4.2 GRUNDFORHOLD	16
4.2.1 ANSØGER OG EJERFORHOLD	17
4.2.2 HUSDYRBRUGET.....	17
4.2.3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	18
4.3 PRODUKTIONSANLÆG	19
4.3.1 DRIFT.....	21
4.3.2 FØDER.....	22
4.3.3 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING.....	22
4.3.4 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	23
4.3.5 AMMONIAKTAB FRA STALD OG LAGER	23
4.3.6 STALDLUGT	26
4.3.7 TRANSPORT	27
4.3.8 TIL OG FRAKØRSEL.....	28
4.3.9 LYS	29
4.3.10 STØJ.....	29
4.3.11 FODEROPBEVARING OG STØV	30
4.3.12 FLUER.....	30
4.3.13 SKADEDYR.....	30
4.3.14 DØDE DYR	30
4.4 UDSPREDNINGSAREALER	31
4.4.1 NATURA 2000 OMRÅDER	32
4.4.2 NITRAT OVERFLADEVAND	35
4.4.3 NITRAT GRUNDVAND	37
4.4.4 FOSFOR.....	39
4.4.5 ALTERNATIVE MARK- OG GØDNINGSPLANER	41
4.4.6 KUMULATION/VANDOMRÅDER.....	42
4.4.7 NATURBUFFER.....	43
4.5 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	43
4.6 AFFALD OG KEMIKALIER	49
4.7 VARETAGELSE AF HENSYN TIL LANDSKAB	50
4.8 RISICI	51
4.8.1 MINIMERING AF RISIKO FOR UHELD	51
4.9 OPHØR	52
<u>5 ALTERNATIVE MULIGHEDER</u>	<u>52</u>
<u>6 EGENKONTROL</u>	<u>53</u>
<u>7 OFFENTLIGGØRELSE, NABOORIENTERING OG</u> <u>UDKAST TIL GODKENDELSE</u>	<u>53</u>
<u>8 SAMMENFATNING</u>	<u>55</u>

1 Indledning

Emne	Data
Ansøger	Erik Abildgaard Frederiksen, Degnegyden 2, 5690 Tommerup
Bedriftens navn og adresse	Gundestrupvej 19, 5690 Tommerup
Matrikelnummer	11 m.fl. Tommerup by, Tommerup
Virksomhedens art	Landbrugsbedrift med avl af smågrise
Godkendelsesbetegnelse	§ 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ejer	Erik Abildgaard Frederiksen, Degnegyden 2, 5690 Tommerup
CHR-nummer	99005
CVR/P	16856789
Kontaktperson	Erik Abildgaard Frederiksen, mobil nr. 20 90 36 30
Rådgiver/konsulent	Mette Larsen Baadegaard, Centrovce, Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg, tlf. 63 40 71 32
Godkendelsesmyndighed	Assens Kommune

Assens Kommune har den 28. august 2009 elektronisk via husdyrgodkendelse.dk modtaget ansøgning om miljøgodkendelse af svinebrug på ovennævnte ejendom. Der er søgt om udvidelse af dyreholdet fra 263 DE til 310,5 DE. Udvidelsen finder sted inden for rammerne af eksisterende staldanlæg.

Dyreholdet består i nudrift af 1.200 årssøer med grise til fravæning eksklusiv store polte. I ansøgt drift ønskes dyreholdet udvidet til 1.400 årssøer eksklusiv store polte.

Udvidelsen af dyreholdet er omfattet af § 12 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven).

Al husdyrgødning er gylle og ledes fra staldene til opbevaring i de to eksisterende gyllebeholdere. Desuden opbevares gylle på anden ejendom. Husdyrgødningen udbringes på ejede og forpagtede arealer, der drives under CVR-nummeret.

Desuden afsættes en mindre del gylle til tredjemands arealer via aftaler om gødningsoverførsel.

Det er oplysningerne og beskrivelsen i ansøgningen, der sammen med møder med ansøger og konsulent, samt vurderingen i den efterfølgende redegørelse, der danner grundlaget for meddelelse af denne miljøgodkendelse.

Godkendelsen indeholder en række konkrete individuelle vilkår for virksomhedens indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre:

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes
- at yderlige miljøkrav fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes
- at nedsætte risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen.

2 Afgørelse: § 12 miljøgodkendelse

Assens Kommune godkender hermed en årlig produktion på 1.400 årssøer eksklusiv store polte svarende til 310,5 DE på landbrugsejendommen matr.nr. 11 m.fl. Tommerup by, Tommerup beliggende Gundestrupvej 19, 5690 Tommerup.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes. Godkendelsen omfatter hele ejendommen, samt jord, der drives under det pågældende CVR-nummer.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 12 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006 om miljøbeskyttelse.

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år fra tidspunktet for meddelelse af godkendelsen. Proceduren for revurdering igangsættes af Assens Kommune.

Af hensyn til krav i IPPC direktivet skal vilkår, der ikke er afhængig af emissionen fra det øgede dyrehold, overholdes straks efter meddelelse af godkendelsen.

Forudsætningerne for godkendelsen findes i den fremsendte ansøgning. Det er ansøgningsskema med skemanummer 12565 version 2 af 28. oktober 2009 med tilhørende bilag.

3 Vilkår for godkendelse

3.1 Indretning og drift

- 3.1.1 Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår.
- 3.1.2 Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.
- 3.1.3 Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse eller efter Miljøklagenævnets afgørelse af en eventuel klage.
- 3.1.4 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne herunder sikres, at stierne holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
- 3.1.5 Drikkevandssystemet skal vedligeholdes, således at unødigt spild undgås.

3.2 Årsproduktion

- 3.2.1 Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 1400 årssøer eksklusiv store polte svarende til 310,5 DE.
- 3.2.2 Den godkendte husdyrproduktion skal fordeles jævnt over hele året.

3.3 Foder

- 3.3.1 Der skal anvendes fase fodring. Foderet skal være tilsat fytase.

3.4 Ammoniakemission og -reducerende teknologi/tiltag

- 3.4.1 Staldafsnittene til farestald skal være indrettet med kassestier med delvis spaltegulv. Der må maksimalt være 348 stipladser.
- 3.4.2 Staldafsnittene indrettet som løbe-/drægtighedsstald med individuel opstaldning skal være indrettet med delvis spaltegulv. Der må maksimalt være 340 stipladser. Der tillades dog en variation på +/- 10 % i fordelingen af stipladser til individuel opstaldning og løsgående søer.
- 3.4.3 Staldafsnittene indrettet som drægtighedsstald skal være indrettet med delvis spaltegulv, og der må maksimalt være 712 stipladser. Der tillades dog en variation på +/- 10 % i

fordelingen mellem stipladser til individuel opstaldning og løsgående søer.

- 3.4.5 Den samlede emission fra stald og lager må ikke overstige 4.300 kg N/år. Beregningsgrundlag og -metode skal svare til den, der er anvendt i ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk (beregningsgrundlag 01-2009-A).

3.5 Gødningshåndtering

- 3.5.1 Der må ikke foretages håndtering, herunder omrøring og udkørsel af husdyrgødning fra anlægget lørdage eller søn- og helligdage
- 3.5.2 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
- 3.5.3 Ved fastmonterede eldrevne pumper på gyllebeholderne skal pumperne sikres mod uhensigtsmæssig igangsætning.
- 3.5.4 Hovedafbryderen til eldrevne gyllepumper skal placeres indendørs, så uvedkommende ikke kan aktivere pumperne.

3.6 Lugt

- 3.6.1 Husdyrproduktionen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener ved nabobeboelser.
- 3.6.2 Såfremt der efter kommunens vurdering opstår lugtgener, der vurderes at være større, end det kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal gennemføres tiltag til afhjælpende foranstaltninger.
- 3.6.4 Ventilation af staldanlæg må kun ske gennem de angivne ventilationsafkast.
- 3.6.5 Ventilationsanlæg skal renholdes og serviceres, så det til stadighed ventilerer optimalt. Anlæggets ydelse skal overholde de angivne forudsætninger jf. tilhørende OML-rapport.

3.7 Gødningsopbevaring og -anvendelse

- 3.7.1 Der skal altid være en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til mindst 9 måneders produktion til husdyrbruget.
- 3.7.2 Begge gyllebeholdere skal være forsynet med fast overdækning (betonlåg/teltoverdækning).
- 3.7.3 Der skal være en støbt plads ved gyllebeholder med afløb til opsamlingsbeholder (gyllebeholder), hvor påfyldning af gylle finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Hvis gyllen suges direkte fra gyllebeholder er der dog ikke krav om støbt plads.
- 3.7.4 Husdyrgødningen må kun anvendes ved levering til miljøgodkendt biogasanlæg og/eller til udspredning på

landbrugsjord, der forinden er vurderet og godkendt jf. bestemmelserne i husdyrgodkendelsesloven.

3.8 Transport

- 3.8.1 Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- 3.8.2 Såfremt det anslåede årlige antal transporter i forbindelse med projektet, der fremgår af afsnit 4.3.7, overstiges med mere end 10 %, skal kommunen kontaktes og vurdere, om det medfører væsentlige gener for de omkringboende.

3.9 Spildevand og overfladevand

- 3.9.1 Tagvand og ikke forurenede overfladevand fra befæstede arealer kan ledes til vandløb eller sø.
- 3.9.2 Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til samletank eller gyllesystem og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning.
- 3.9.3 Al vask af maskiner, redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester, samt svinetransportvogn og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder (gyllebeholder). Udbringning skal ske jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

3.10 Uheld og risici

- 3.10.1 Ved driftsuheld, hvor der kan opstå risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til Alarmcentralen, tlf. 112 og efterfølgende straks at underrette tilsynsmyndigheden: Assens Kommune, Miljø og Natur tlf. 64 74 74 74.
- 3.10.2 Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan, som oplyser, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
  - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
  - En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og

opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

- Planen skal indsendes til tilsynsmyndigheden senest 6 måneder efter udnyttelse af denne godkendelse.

Beredskabsplanen skal være kendt af virksomhedens ansatte. Planen skal revideres mindst 1 gang årligt. Planen skal opbevares synligt og et for de ansatte kendt sted (på kontoret).

3.11 Støj

3.11.1 Driften må ikke give anledning til væsentlige støjgener ved opholdsareal hos naboer. Hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Ved vurdering af støjgeners væsentlighed tages udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser

3.11.2 Virksomhedens samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau mål i dB(A) og målt i ethvert punkt på opholdsarealer ved nabobeboelse må ikke overstige følgende værdier:

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		
	Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)		
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

3.11.3 Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet, dog højst en gang årligt. Målingen eller beregningen skal udføres efter de gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen og af et akkrediteret laboratorium.

3.12 Skadedyr og fluer

3.12.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsesmetoden skal som minimum være i

overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

- 3.12.2 Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

3.13 Støv

- 3.13.1 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.
- 3.13.2 Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning/aflæsning af foder undgås.

3.14 Lys, energi og vand

- 3.14.1 Der tillades lys ved læsseramper i korte perioder ved afhentning af dyr til slagt og salg.
- 3.14.2 Der skal mindst 2 gange om året føres logbog over el og vandforbrug. Der skal kunne redegøres for tiltag til reducerende forbrug.

3.15 Oplag og håndtering af olie, pesticider og øvrige kemikalier

- 3.15.1 Opbevaring af diesel/fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i typegodkendt beholder. Tanke skal stå overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
- 3.15.2 Påfyldning af vand i forbindelse med eventuel brug af sprøjtemidler må ikke ske ved direkte opsugning fra søer, vandløb eller brønde/boringer. Der må ikke være risiko for afløb til dræn, vandløb eller søer.

3.16 Markdrift generelt

- 3.16.1 Der skal til enhver tid overfor Assens Kommune kunne fremlægges sædskifte- og gødningsplaner, som kan dokumentere, at husdyrgødningen kun udbringes på de ansøgte arealer eller leveres til godkendt biogasanlæg.
- 3.16.2 Udspreddning af husdyrgødning skal følge anvisningerne i de obligatoriske mark- og gødningsplaner, som skal være tilpasset vilkårene i denne godkendelse.
- 3.16.3 Bedriften må ikke anvende anden organisk gødning (spildevandsslam m.m.) til udspreddning på de ansøgte arealer.

3.17 Markdrift kvælstof og fosfor

- 3.17.1 Bedriftens egne og forpagtede arealer kan tilføres et husdyrtryk på 1,39 DE/ha.
- 3.17.2 På bedriftens egne og forpagtede arealer skal ét af følgende fire alternativer hvert år anvendes:

- Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 10,5 % efterafgrøde ud over de til en hver tid gældende generelle krav om lovpligtig efterafgrøde. eller
- Ved beregning af bedriftens kvælstofkvote, skal alle afgrøders kvælstofnorm nedsættes 5,5 % af Plantedirektoratets til en hver tid gældende normer. eller
- Der skal på bedriftens udbringningsarealer være mindst 6,0 % efterafgrøde ud over de til en hver tid gældende generelle krav om lovpligtig efterafgrøde, og ved beregning af bedriftens kvælstofkvote, skal alle afgrøders kvælstofnorm nedsættes 0,75 % af Plantedirektoratets til en hver tid gældende normer. eller
- Der skal på bedriftens udbringningsarealer dyrkes mindst 10 % frøgræs, svarende til standardsædskiftet S6.

Alle efterafgrøder skal følge de samme regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, hvad angår beregningsgrundlag, artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødsning. Hverken de ekstra efterafgrøder eller de lovpligtige efterafgrøder må erstattes af ”grønne marker”.

3.17.3 Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation for valg af virkemidler for de seneste 5 år.

3.18 Særlige vilkår markdrift i Faaborg-Midtfyn kommune

- Der må ikke ske merudvaskning af kvælstof fra bedriftens arealer i Faaborg-Midtfyn Kommune.
- Der må ikke være fosforoverskud på den del af bedriftens arealer i Faaborg-Midtfyn Kommune, der har fosfortal over 3.

3.19 Særlige vilkår markdrift i Odense kommune

- På arealer med fosfortal over 4,0 må der ikke være fosforoverskud. Fosforbalancen skal opgøres som fosfor tilført med husdyrgødning og fosfor fraført med afgrøderne.
- På markerne 50-0 og 51-0 skal der etableres 5 meter brede gødnings- og jordbehandlingsfrie randzoner ned mod vandhuller.

3.20 Bedste tilgængelige teknik

3.20.1 Der skal i godkendelsesperioden foretages fornøden forureningsbegrænsning på basis af principper om bedst

tilgængelig teknik til nedbringelse af eventuelle gener fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg.

- 3.20.2 Ved substitution (erstatning med noget andet) af råvarer og hjælpestoffer skal virksomheden dokumentere, at substitutionen sker til mindre miljøbelastende råvarer og hjælpestoffer.
- 3.20.3 Anlæg, der er særligt energiforbrugende, f.eks. ventilations- og foderanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
- 3.20.4 Ved næste gennemgribende renovering af staldafsnit, skal det vurderes, hvad der til den tid er bedste tilgængelige staldsystem.

3.21 Affald

- 3.21.1 Affald skal opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med Erhvervsaffaldsregulativet for Assens Kommune.
- 3.21.2 Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende på befæstet areal og placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

3.22 Ændringer/ophør på virksomheden

- 3.22.1 Ændringer i ejerforhold og/eller ansvarsforhold skal straks meddeles til kommunen.
- 3.22.2 Drifts-, indretnings- eller bygningsmæssige ændringer, der er relevante i forhold til godkendelsen, skal anmeldes til kommunen inden gennemførelsen.
- 3.22.3 De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 3.22.4 Ved ophør af driften, skal virksomheden foretage oprydning i et sådan omfang, at forureningsfare undgås, blandt andet skal virksomheden tømme gyllebeholdere, fortanke og gyllekanaler og udbringe tilbageværende husdyrgødning som gødning.

3.23 Egenkontrol

- 3.23.1 Til dokumentation for besætningens produktionsniveau skal føres og opbevares en produktionskontrol eller lignende, der udelukkende omhandler den godkendte besætning.
- 3.23.2 Dokumentation i form af kvitteringer, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) m.v. skal opbevares i mindst 5 år og forevises kommunen på forlangende. Disse oplysninger fremgår af gødningsregnskab og ansøgning om enkeltbetalingsordning.

3.23.3 Der skal kunne fremvises dokumentation for, at vilkårene vedrørende, ammoniak og lugt er overholdt.

3.23.4 Der skal føres regnskab over energi- og vandforbrug.

3.24 Retsbeskyttelse

Ifølge § 40 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug må tilsynsmyndigheden ikke meddele påbud eller forbud efter § 39, før der er forløbet 8 år efter meddelelsen af en godkendelse, medmindre der er begået grundlæggende sagsbehandlingsfejl eller givet grundlæggende fejlagtige oplysninger, som nødvendiggør, at afgørelsen skal ændres.

3.25 Offentliggørelse

Miljøgodkendelse offentliggøres ved annoncering i Folkebladet tirsdag den 5. januar 2010.

Samtidig lægges godkendelsen med bilag ud på kommunens hjemmeside.

3.26 Klagevejledning

Efter meddelelse af miljøgodkendelsen kan afgørelsen påklages til Miljøklagenævnet i henhold til § 84 i lov nr. 1572 af 20. december 2007 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

En eventuel klage skal være skriftlig. Klagen skal sendes til Assens Kommune, der videresender den til Miljøklagenævnet ledsaget af det materiale, der er indgået i behandling af miljøgodkendelsen. Klagen skal være kommunen i hænde senest 4 uger fra afgørelsens offentliggørelse. Hvis afgørelsen påklages får ansøger besked. En klage har ikke opsættende virkning med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Klagefristen udløber den 2. februar 2010 ved kontortids ophør.

Afgørelsen kan i øvrigt indbringes for domstolene indtil 6 måneder efter den dato, hvor afgørelsen bliver offentliggjort, jf. lovens § 90.

Bilag:
Ansøgning
Redegørelse til ansøgning

Oversigtstegning
OML-beregning
Arealudtalelse Faaborg-Midtfyn Kommune
Arealudtalelse Odense Kommune

3.27 Kopi af afgørelsen sendes til:

- Sundhedsstyrelsen, Embedslægen Region Syddanmark.
Vedelsgade 17A, 7100 Vejle (syd@sst.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening. Masnædsøgade 20, 2100
København Ø (dn@dn.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Assens Afdeling v.
formand Johannes Jacobsen, Mølløvænget 2, 5492
Vissenbjerg (johannesjacobsen@webspeed.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia
(mail@dkfisk.dk)
- Friluftsrådet v. kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken
43, 5610 Assens (fr@friluftsradet.dk)
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N
(husdyr@ecocouncil.dk)
- Miljøministeriet, Miljøcenter Odense. Ørbækvej 100, 5220
Odense SØ (Post@ode.mim.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Frode
Thorhauge, Brabækvej 147, 5550 Langeskov
(ft@sportsfiskerforbundet.dk)
- Faaborg-Midtfyn Kommune (pholm@faaborgmidtfyn.dk)
- Odense kommune (tsan@odense.dk)
- Centrovice (mlb@centrovice.dk)
- Naboer/omboende jf. adresseliste (bilag)

4 Miljøvurdering af ansøgning om miljøgodkendelse

4.1 Formål

I det følgende skal det vurderes, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgning om ændring og udvidelse af besætning på landbrugsejendommen beliggende Gundestrupvej 19, 5690 Tommerup, opfylder kravene gældende for følgende forhold angivet i nedenstående liste jf. godkendelsesloven og vejledninger fra Miljøstyrelsen om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- Beskyttelse af jord, grundvand, overfladevand, og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som international naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstoffer
- Begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, flue-, og lysgener, affaldsproduktion m.v.)
- Hensynet til de landskabelige værdier

Det skal vurderes, om husdyrbruget efter gennemførelse af det ansøgte lever op til de i loven fastsatte beskyttelsesniveauer for blandt andet ammoniak og lugt.

Vurderingsgrundlaget er oplysningerne afgivet ved indsendelse af den elektroniske ansøgning via husdyrgodkendelse.dk, hvor kommunen modtog den første version den 28. august 2009. Bestemmelserne til vurdering af ansøgningen er fastsat i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelse og vejledninger, herunder regler fastsat i habitatdirektivet.

I forbindelse med miljøvurderingen skal det ligeledes afgøres, hvorvidt det er nødvendigt at fastsætte konkrete individuelle vilkår, dels til sikring af at oplysningerne i ansøgningen fastholdes og dels til sikring af, at virksomheden kan drives uden at medføre større forurening og gener end forventeligt, og som kan accepteres inden for rammerne af den gældende lovgivning.

4.2 Grundforhold

Erik Frederiksen, Degnegyden 2, 5690 Tommerup, søger godkendelse efter husdyrlovens § 12, til ejendommen Gundestrupvej 19, 5690 Tommerup matr. nr. 1l, Tommerup By, Tommerup.

Jf. Assens Kommunes registreringer er der i nudrift tilladelse til en produktion på ejendommen på 1.200 årssøer eksklusiv store polte svarende til 263 DE (svarende til 249 gamle DE).

I ansøgt drift ønskes produktionen udvidet til 1.400 søer eksklusiv store polte svarende til 310,5 DE.

I nudrift består ejendommen ved bygningsmassen på Gundestrupvej 19 af et komplet staldanlæg sammensat af flere svinestalde med tilhørende to gyllebeholdere. I tilknytning hertil er der et maskinhus samt beboelsesbygning. Det samlede staldanlæg jf. BBR dækker et areal på ca. 4.200 m².

I ansøgt drift vil dette anlæg fortsat være i brug. Der foretages ikke bygningsmæssige eller indretningsmæssige ændringer.

Husdyrgødningen skal fortsat opbevares i de to eksisterende gyllebeholdere med kapacitet til henholdsvis 1.500 og 3.000 m³ flydende husdyrgødning, samt på anden ejendom som det er redegjort for senere.

Husdyrgødning fra ansøgt drift bortskaffes ved udspredning på det samlede areal drevet af Erik Frederiksen. I ansøgningen er behandlet husdyrgødning fra Gundestrupvej 19 (310,5 DE), Mosegårdsvej 10 (244,2 DE) samt Degnegyden 2 (37,6 DE) svarende til i alt 592,3 DE. Desuden afsættes der husdyrgødning fra 58 DE fra de tre ejendomme til tredjemands arealer.

Det samlede areal, hvorunder også hører arealet til Mosegårdsvej 10 (forpagtet), Ryttergade 44 og Degnegyden 2 alle 5690 Tommerup, samt forpagtninger drives under anmeldte CVR nr. 16856789. Hele udspretningsarealet vurderes i denne ansøgning.

I alt er der redegjort for et samlet udspretningsareal på 383,96 ha. Dette areal skal modtage husdyrgødning fra i alt 534,36 DE, svarende til 1,39 DE/ha. Husdyrgødningen fra Ryttergade 44 afsættes direkte til tredje mands arealer og behandles ikke i denne godkendelse.

4.2.1 Ansøger og ejerforhold

Erik Frederiksen er både ejer, ansøger og kontaktperson i forhold til ansvaret for, at husdyrbruget indrettes og drives i overensstemmelse med det ansøgte og den meddelte miljøgodkendelse. Erik Frederiksen har postadresse på Degnegyden 2, 5690 Tommerup.

4.2.2 Husdyrbruget

Erik Frederiksen er som tidligere nævnt også ansvarlig for driften af tre andre husdyrbrug, som omfatter:

1. Mosegårdsvej 10 (forpagtet) med tilladelse til 244,2 DE i søer.
2. Degnegyden 2 med tilladelse til 37,6 DE i slagtesvin/polte.
3. Ryttergade 44 med tilladelse til 132,75 DE i smågrise.

Alle ejendomme ligger inden for postnummer 5690 Tommerup. Det er oplyst, at disse husdyrbrug med deres staldanlæg drives uafhængigt af det ansøgte brug. Det er da også Miljø og Naturs vurdering, at driften af stald- og gødningsanlæg til Gundestrupvej 19 kan ske uafhængigt af de øvrige brug. De øvrige bedrifter kan afhændes hver for sig, uden det får betydning for opretholdelse af ansøgte produktionsanlæg. Det er derfor vurderingen jf. grundlaget givet i Skov- og Naturstyrelsens notat af 12. april 1999 om Miljø- og Energiministeriets og Fødevareministeriets redegørelse for begrebet anlæg/projekt i relation til VVM-reglerne, planlovens regler om landzonetilladelse og IPPC-direktivet for så vidt angår husdyrproduktion, at miljøgodkendelsen kan meddeles uden også at omfatte staldanlæggene på oven nævnte husdyrbrug 1, 2 og 3.

Det fremgår også af husdyrlovens § 13, at det er ejendommenes anlæg, der skal være teknisk eller miljømæssigt forbundne for, at anlæggene skal godkendes samlet. Det vurderes der ikke at være tale om her.

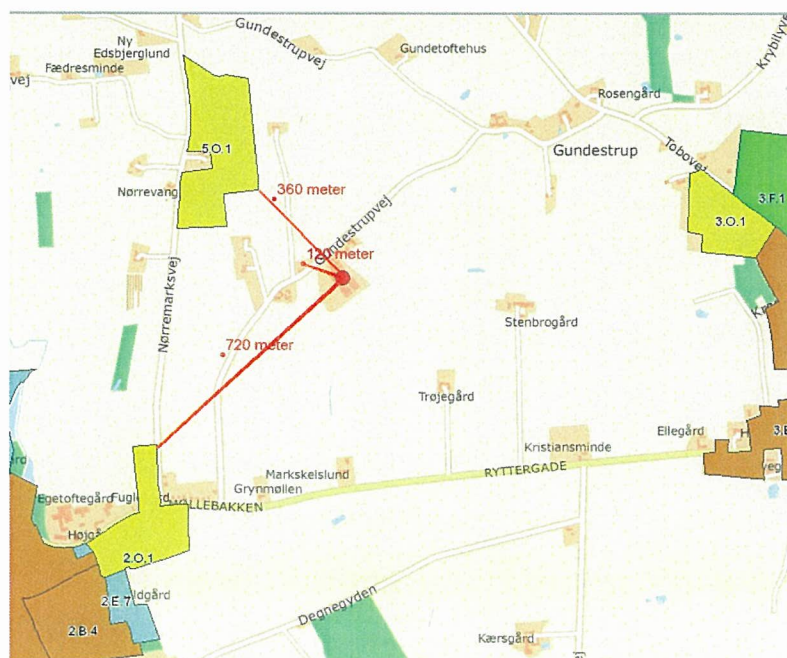
Til Gundestrupvej 19 hører et samlet matrikulært areal på 114 ha. Dyrkningsarealet indgår som en del af det samlede areal, som miljømæssigt vurderes i denne ansøgning.

Da der ikke er bygningsmæssige ændringer med det ansøgte, kan udvidelse af besætning påbegyndes, når der foreligger en godkendelse.

4.2.3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

Husdyrbruget er beliggende i landzone. Eksisterende stald- og gødningsanlæg ligger nordøst for Tommerup by (Knarreborg) og vest nordvest for Brylle. Afstand fra staldanlæg til nærmeste område (2.0.1), der pt. ligger i landzone, men som ifølge kommuneplanens rammedel er planlagt overført til byzone, er målt til ca. 720 meter. Området dækker Tommerup Kirke.

Fra Assens Kommunes Kommuneplan 2009-2021 oplyses:
 ”Områdets anvendelse fastlægges til offentlige formål, kirke og andre bygninger til kirkelige formål i forbindelse med kirkegårdsdrift, møde- og undervisningsvirksomhed m.v. samt præstebolig. Ubebygget areal, der ikke anvendes til kirkegård eller parkeringsplads, skal ved beplantning og pleje kunne tjene som nærrecreativt område. Der må kun opføres bebyggelse, der er nødvendig til kirkelige formål. Området er landzone. Ved lokalplanlægning skal området i sin helhed inddrages i byzone.”

Oversigtskort 1 med vedtaget kommuneplanramme

Afstand til nærmeste lokalplanlagte område i landzone udlagt til offentlige formål (reguleres som samlet bebyggelse) (5.0.1) er målt til ca. 360 meter. Området dækker Vestfyns Efterskole.

Fra kommuneplanen oplyses:

”Områdets anvendelse fastlægges til offentligt formål, skolevirksomhed og de hermed forbundne funktioner af privat eller almennyttig karakter, som efter kommunalbestyrelsens skøn naturligt kan finde plads i området. Der udlægges et areal til landbrugsdrift som led i undervisningen. Der skal i lokalplan fastlægges et byggefelt for bebyggelse til egentlige skoleformål, herunder elevboliger mv. samt et byggefelt for bygninger til landbrugsdrift. Der må højst opføres 1000 m² driftsbygninger. Der må ikke opføres bygninger, hvis ydervæg eller tagflade er mere end 11,5 m over terræn. Der skal anlægges de nødvendige arealer til parkering for områdets aktiviteter. Øvrige ubebyggede arealer, der ikke benyttes til landbrugsdrift, parkering eller idrætsformål skal anlægges og plejes som have/park. Området er landzone og omfattet af lokalplan 35. Området skal forblive i landzone.”

Endelig er der målt en afstand på ca. 120 meter til nærmeste enkeltliggende bolig i landzone (Gundestrupvej 20), hvor der til ejendommen ikke er knyttet landbrugspligt, og hvor ejendommen ikke er ejet af ansøger.

De oplyste afstande er angivet som vægtede gennemsnitsafstande, der senere indgår i lugtvurdering.

Der bygges ikke nye staldanlæg eller foretages bygningsmæssige ændringer af eksisterende staldanlæg. Der synes derfor ikke lovmæssigt at være behov for måling og vurdering af afstande opgivet i husdyrlovens § 8. Det eksisterende anlæg er vurderet af tidligere Tommerup Kommune i forbindelse anmeldelse af de respektive anlæg.

4.3 Produktionsanlæg

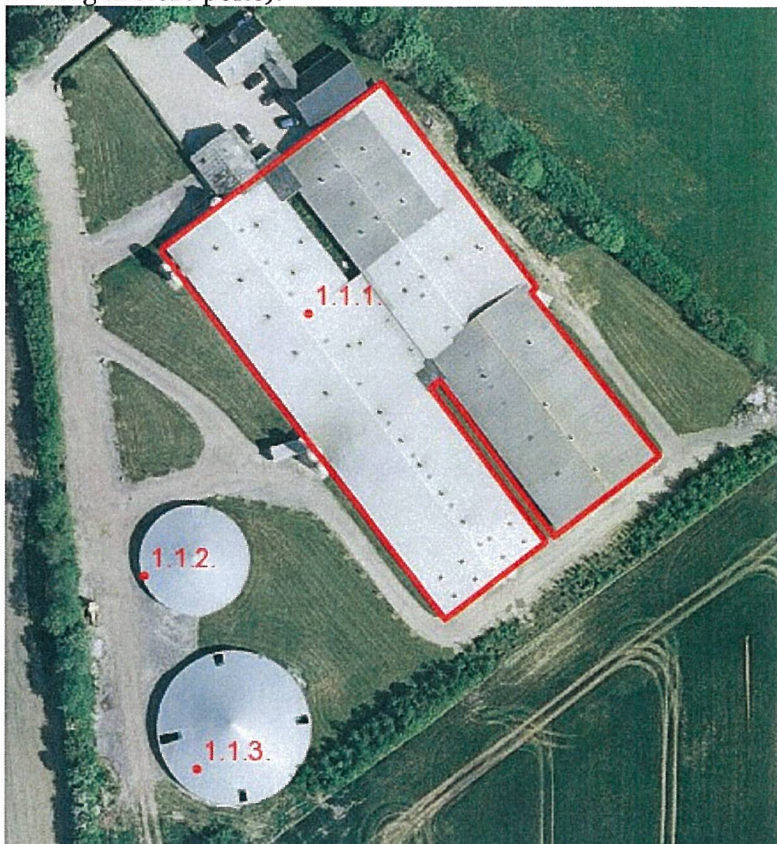
Produktionsanlægget omfatter eksisterende stald- og gødningsanlæg.

Det eksisterende staldanlæg er ca. 4.200 m². Staldanlægget er i rød tegl med grå eternit. Bygningshøjde ca. 6 m, taghældning ca. 15 grader. Det er ikke fundet relevant at etablere afskærmende beplantninger.

Situationsplan for nudrift og ansøgt fremgår af bilag 1 og 2.
Der er ikke kendskab til nedgravede tanke på ejendommen.
Vand fra tage ledes til dræn og faskiner i lukkede ledninger.

I eksisterende staldanlæg (1.1.1.) er der indrettet stipladser til både drægtige og diegivende søer, og det er inden for disse rammer, udvidelsen finder sted, (jf. tidligere beskrivelse er der reguleret for, at husdyrgodkendelse.dk ikke kan håndtere fradrag af store polte).

Oversigt med angivelse af staldafsnit

Staldnummer	Dyrekategori	Antal Stipladser/dyr på stald nudrift	Antal Stipladser/dyr på stald Ansøgt
1.1.1. Farestald	Årsso, farestald, Kassestier, delvis spaltegulv	110+218 I alt 328 (reel 348)	111+221 I alt 332 (reel 348)
1.1.1. Løbe-	Årsso, løbe- og drægtighedsstald,	245+47 I alt 292	245+79 I alt 324

/drægtighedsstald	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	(reel 340)	(reel 340)
1.1.1. Løbe- /drægtighedsstald	Årssø, løbe- og drægtighedsstald, Løsgående, delvis spaltegulv	282+228 I alt 510 (reel 542)	378+301 I alt 679 (reel 712)

Oversigt over antal stipladser i nudrift og ansøgt drift.

I nudrift holdes 263 DE svarende til 1200 årssøer excl. polte.

Ansøgt produktion er 1400 årssøer excl. polte 102 – 140 kg, svarende til ca. 310,5 DE.

Det er i det elektroniske ansøgningssystem ikke muligt direkte at håndtere søer excl. store polte (102 -140 kg). Poltene er automatisk inkluderet i søerne og det antal DE, som poltene udgør, kan ikke ”trækkes” ud af ansøgningssystemet. Det har derfor været nødvendigt i denne sag i forhold til beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem, at nedreguleret med det antal DE, som poltene udgør. I ansøgningssystemet er således angivet 1335 årssøer (som så automatisk er incl. polte), men ansøgt produktion er som nævnt 1400 søer excl. store polte (102 – 140 kg). Begge forhold giver 310,5 DE, ens emissioner og næringsstofmængder. I oversigten er derfor i () oplyst det reelle antal stipladser.

Gyllen ledes til opbevaring i de to eksisterende gyllebeholdere med kapacitet på henholdsvis 1.500 m³ etableret i 1994 og 3.000 m³ etableret i 1998. Begge beholdere er forsynet med fast overdækning. Desuden er der kapacitet på 500 m³ under spalter, dvs. i alt opbevaringskapacitet 5.000 m³, svarende til godt 8 måneders opbevaringskapacitet. Desuden rådes over 500 m³ opbevaringskapacitet på Krængerupvej 30 og 1.000 m³ på Degnegyden 2.

Gyllebeholderne på Gundestrupvej 19 er senest jf. 10-års beholderkontrollordningen kontrolleret for styrke og tæthed i henholdsvis 2004 og 2007.

4.3.1 Drift

Staldanlægget vil være i drift hele døgnet 365 dage om året. Produktionen vil foregå kontinuert. Vaskevand fra staldanlæg ledes til opbevaring i gyllebeholder. Stalden er indrettet med mekanisk ventilation (undertryk) med uafdækkede afkast i

tagflade og kip. Det daglige arbejde vil primært foregå i perioden mellem kl. 7.00 - kl. 17.00

Alt rengøringsvand opsamles i gyllekanaler og er indregnet i efterfølgende opbevaringskapacitetsberegninger.
Rengøringsvand indgår i normtallene for gylleproduktion.

Stalden iblodsættes, højtryksrenses og udtørres, når der er plads til det mellem to hold grise. Der desinficeres med et godkendt middel.

Staldene overholder krav om lovpligtige overbrusningsanlæg, hvor det er påkrævet.

Vand fra tagflader m. m ledes bort via rørledninger til dræn.

Der er fylde-/vaskeplads med opsamling til gyllebeholder, som er anlagt umiddelbart vest for den store gyllebeholder.

4.3.2 Foder

Anvendt fodermængde og -sammensætning er afgørende for ammoniakfordampning, gødningsmængde og dennes indhold af næringsstoffer.

Hvis ikke andet er oplyst, foretages beregninger ud fra standardforudsætningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Der gennemføres fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) tildeles forskellige foderblandinger. Fodret tilpasses til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser og dermed reduceres indholdet af ufordøjet kvælstof i urinen. Foderet tilsættes fytase.

4.3.3 Gødningsproduktion og –håndtering

I ansøgningen er behandlet husdyrgødning fra Gundestrupvej 19 (310,5 DE) , Mosegårdsvej 10 (244,2 DE) samt Degnegyden 2 (37,6 DE) svarende til i alt 592,3 DE i ansøgt produktion. På Degnegyden 2 fremgår af tilsynsbrev 2008, at der er tilladelse til 42 DE (hvilket er i gamle DE), produktionen er omregnet til nye DE (dvs. 37,6 DE).

Jf. Landbrugets byggeblad 95.03-03, revideret 27.08.2009 kan følgende gyllemængde beregnes (i dette byggeblad varierer mængden for de drægtige søer afhængig af om de er løsgående eller individuelt opstaldet).

Årlig produktion af gylle beregnes til 7.340 m³ efter korrektion for overdækning og fradrag af store polte. 9 måneders opbevaring svarer til 5.500 m³.

Den samlede opbevaringskapacitet på ejendommen på 5.000 m³ svarer til godt 8 måneders produktion. Desuden rådes over 500 m³ opbevaringskapacitet på Krængerupvej 30 og 1.000 m³ på Degnegyden 2. Der er dermed tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Al husdyrgødning forefindes i form af gylle, der udbringes med slæbeslanger eller nedfældes hvor der er krav om det.

Der er ca. 384 ha udspretningsareal, hvor der udbringes 1,39 DE pr. ha. Desuden afsættes der i alt 58 DE fra de tre ejendomme. Der vil blive udarbejdet §16-ansøgninger for modtagere af husdyrgødning.

4.3.4 Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

Stald- og gødningsanlæg med husdyrbrug kan give anledning til forurening og gener inden for følgende områder: ammoniaktab fra stald og lager, lugt, transport, lys, støj, støv, fluer og skadedyr.

4.3.5 Ammoniaktab fra stald og lager

Fra vejledningen til husdyrgodkendelse er givet: ”Meremissionen af ammoniak beregnes altid. Med meremissionen forstås den samlede ansøgte emission fra stald og lager fratrukket nudrift emissionen. Der angives også den samlede ansøgte emission fra stald og lager.”

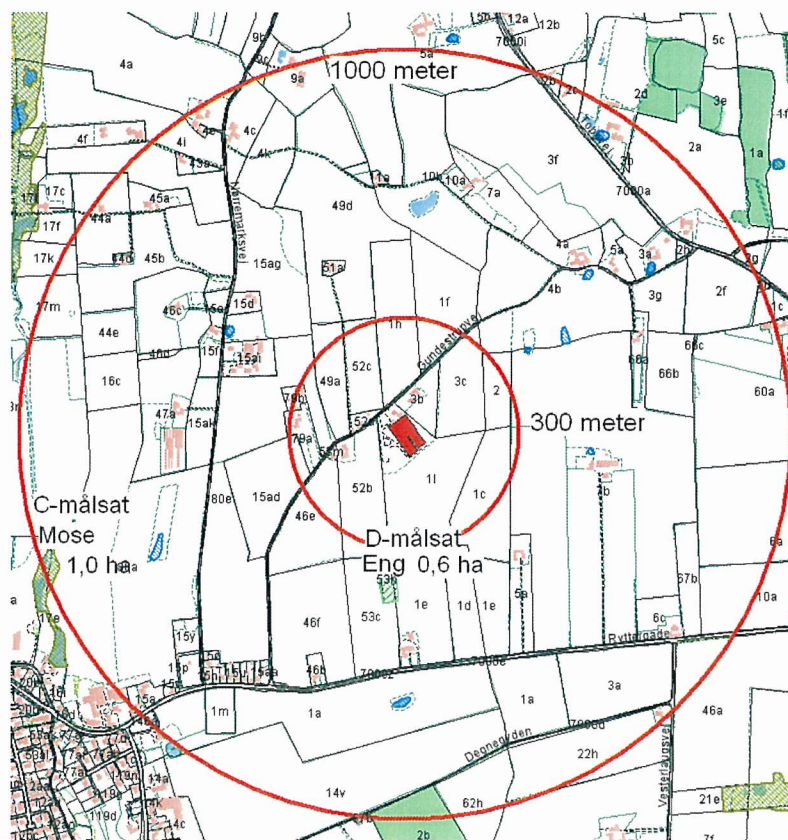
I ansøgningen er det tilkendegivet, at det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager er opfyldt. Der udledes 292 kg N/år mindre end behovet for at opfylde det generelle krav. Reduktionen beregnes ud fra normen for bedste staldsystem 2005/06. Kravet var 15 % i 2007, 20 % i 2008 og 25 % i 2009, som er det krav, der er dokumenteret opfyldt i denne sag. Den samlede emission fra hele anlægget beregnes til 4.300 kg N/år. Det er en meremission på 404 kg N/år.

4.3.5.1 Naturområder

Det konstateres, at der inden for 1000 meter fra det ansøgte stald- og gødningsanlæg hverken ligger arealer omfattet af international naturbeskyttelse eller § 7 natur eller, efter kommunens vurdering, andre naturområder, der har et

særligt beskyttelsesbehov, der kan berettige et skærpet vilkår til ammoniakemissionen jf. bilag 4 til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, som omhandler kriterier for fastsættelse af skærpede vilkår, jf. lovens § 29.

De naturområder, der ligger inden for en afstand af 1000 meter af det ansøgte stald- og gødningsanlæg, og som er registreret og beskyttet jf. § 3 i naturbeskyttelsesloven omfatter en mose og en eng. Mosen, der ligger sydøst for ejendommen i en afstand af ca. 950 meter, er målsat som af regional betydning (C målsat i Kommuneplan 2009-2021). Engen, der ligger syd for ejendommen i en afstand af ca. 260 meter, er målsat som af regional/lokal betydning (D målsat i Kommuneplan 2009-2021). Tålegrænsen for tilførsel af kvælstof vurderes for mosens vedkommende at ligge i størrelsesordenen 20–25 kg N/ha/år. Tålegrænsen for tilførsel af kvælstof vurderes for engens vedkommende at ligge i størrelsesordenen 30– kg N/ha/år.

Kort med angivelse af naturområder

Ved brug af ansøgte staldd typer til det udvidede dyrehold er ammoniakfordampningen fra stald- og gødningsanlæg i husdyrgodkendelse.dk beregnet til en meremission på ca. 400 kg N/år.

Det er beregnet, at det generelle krav i 2009 om 25 % ammoniakreduktion i nyetablerede og ændrede stalde er overholdt. Der udledes ca. 290 kg N/år mindre end det generelle beskyttelsesniveau tillader.

Baggrundsbelastningen fra kvælstof i Assens Kommune er jf. DMU i 2006 registreret til 17 kg N/ha/år.

Med en tålegrænse på mellem 20-25 kg N/ha/år på det fjernest liggende naturområder inden for 1000 meter afgrænsningen, en baggrundsbelastning på 17 kg N/ha/år og en mertilførsel, der er væsentlig mindre* end det lavest tilladte i bufferzone II (0,3 kg N/ha) jf. det fastlagte beskyttelsesniveau, er det kommunens vurdering, at det ansøgte kan gennemføres, uden dette strider mod opretholdelsen af naturtyperne og levestederne for de specielle arter, som er knyttet dertil.

*Det er i regnearket til husdyrgodkendelse.dk beregnet, at meremissionen er 0,0 kg N/ha i det pågældende C-målsat naturområde.

Inden år 2010 skal der foreligge vand- og naturplaner. I disse planer fastsættes de egentlige miljømål, der skal opnås i de enkelte vand- og naturområder og de typer af indsatser, der skal gøres for at leve op til målene. Om 8 år skal godkendelsen revurderes blandt andet med henblik på, om der kan/skal reguleres i vilkårene, for at få nedbragt ammoniakkvælstofemissionen fra husdyrproduktionen.

Beregning af deposition i bufferzone 2:

Hvis blot en del af det ansøgte anlæg ligger indenfor 1000 meter og mere end 300 meter fra et af de naturområder, der er listet i lovens § 7, så ligger anlægget i "bufferzone 2". I dette tilfælde beregnes depositionen af ammoniak (kgN/ha) i det aktuelle naturområde. Beregningen af anlæggets depositionsbidrag foretages i de nærmeste punkter i naturområdet til alle de enkelte staldafsnit og lagre.

Da beskyttelsesniveauet for ammoniak afhænger af antallet af andre ejendomme i området skal du også angive dette

(kumulation). I bufferzone II er den tilladte merbelastning forskellig alt efter, hvor mange øvrige ejendomme med mere end 75 DE, der placeret i nærheden. Det vil sige hvis disse øvrige anlæg er placeret i samme bufferzone (både bufferzone I og II) og samtidigt er placeret nærmere end 1000 meter fra dele af staldanlæggene på det husdyrbrug, der søges om miljøgodkendelse på. Der skal være angivet samme kumulation for hele anlægget. Den højeste merdeposition må højst være 0,7 kg N/ha (hvis der ikke er andre ejendomme), 0,5 kg N/ha (hvis der er én anden ejendom) og 0,3 kg N/ha (hvis der er 2 eller flere andre ejendomme). Hele anlægget ligger uden for bufferzone 2.

Bufferzone 1 beregning:

Hvis blot en del af det ansøgte anlæg inkl. lagre ligger mindre end 300 meter fra et af de naturområder, der er listet i lovens § 7, så ligger anlægget i "bufferzone 1". I bufferzone 1 må der ikke være nogen merbelastning fra anlægget. Hele anlægget ligger uden for bufferzone 1.

4.3.6 Staldlugt

Staldanlæg og husdyrproduktion giver anledning til udsendelse af lugt. Emissionens størrelse er afhængig af, hvor mange og hvilke dyr der er på stald i kombination med type af stald og ventilationsanlæggets udformning og styring. Desuden indvirker også belægningsgraden med dyr, anvendt strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem, overbrusningsanlæg samt hygiejne i stalden. Management med henblik på at sikre en veldefineret gødeadfærd er især vigtig, da lugten først og fremmest stammer fra gødningen. Der er fastsat en tålegrænse for lugt afhængig af, om der er tale om byzone, samlet bebyggelse eller enkelt bolig.

Om ventilationen er oplyst at det er et undertrykventilationsanlæg styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget. Der er multistep ventilation i staldene med mere end én ventilator.

Lugt-/genekriterierne er ifølge husdyrgodkendelse.dk med det ansøgte ikke opfyldt i forhold til enkelt bolig. Nærmeste nabo, der ikke er landbrugsejendom, er Gundestrupvej 20, der ligger i en vægtet gennemsnitsafstand af ca. 114 meter. Den korregerede geneafstand for lugt er i ansøgt drift beregnet til ca. 133 meter eller 11 meter mere end tilsvarende geneafstand i nudrift.

I vejledning til husdyrloven er det oplyst, at den generelle spredningsberegning, som automatisk foretages i husdyrgodkendelse.dk, kan i særlige tilfælde erstattes af en konkret spredningsberegning ved markante ændringer i ventilationsforholdene ved brug af OML-modellen.

I denne sag har ansøger fået udarbejdet en OML-spredningsberegning, således de ændrede ventilationsforhold indgår med fuld styrke i forhold til en spredningsberegning. OML-beregning og rapporten hertil vedlægges som bilag. Spredningsberegningen viser, at lugtgenekriteriet til nærmeste kan efter ændringer overholdes. Naboen påvirkes med 10 Le/m³ (FMK), hvor det fastlagte genekriterie for lugt hos enkeltliggende nabo er angivet til 10 Le/m³ (FMK).

Genekriterier for lugt i forhold til samlet bebyggelse og byzone ses af husdyrgodkendelse.dk at være overholdt.

Der er ingen andre husdyrbrug med over 75 DE, som medfører lugtgener i de samme punkter i byzone, samlet bebyggelse eller ved enkelt bolig. Afstanden er målt i en afstand af 300 meter fra byzone og samlet bebyggelse, samt indenfor 100 meter fra enkelt bolig.

Der skal i godkendelsen til sikring af lugtemissionen stilles krav om en maksimal staldbelægning kombineret med en nærmere angivet styring af ventilationsanlægget. Kravene angives ved, at der ikke må være flere grise i de enkelte staldfafsnit end opgivet antal stipladser. I sommermånederne ved udetemperatur over 20 grader, skal det ligeledes sikres, at ventilatorerne yder minimum, det der er lagt til grund for OML-beregningen.

Sammenlagt vurderes det, at det ansøgte kan gennemføres, når der bliver stillet konkrete vilkår jf. ovenstående sammenholdt med krav til indretning og drift.

4.3.7 Transport

Oversigt over kørsler til og fra:

Transporttype	Antal læs pr. år		Periode Tidspunkt	Hyppighed:
	Før	Efter		
Lastbil:				
Foder	100	100	6-19	2 gange pr. uge
Døde dyr	100	100	6-19	2 gange pr. uge

Grise/søer	150	150	7-16	3 gange pr. uge
Polte	50	50	7-16	1 gang pr. uge
Affald	6	6	6-16	Hver 2. måned
Div.	20	20	7-18	Fordelt o. året.
Olie/piller	12	12	7-18	1 gang/2. mdr.
Traktor:				
Gylle	240	300	7-22	I vækstsæsonen
Halm	12	12	9-22	I vækstsæsonen

Desuden vil der være kørsel med traktor/maskiner i forbindelse med markarbejde, høst og halmkørsel. Bortset fra flere kørsler med husdyrgødning forventes stort set uændret transport med det ansøgte.

HUSDYRGØDNINGSTRANSPORTER

Størstedelen af husdyrgødning udbringes om foråret og forventes at ske i perioden fra februar til juni.

Det resterende udbringes om efteråret.

Gylleudbringning søges planlagt til at være så effektiv som mulig.

Der planlægges efter, at der udbringes under mest mulig hensynstagen til lokalområdet.

Der er fokus på at holde vejene rene så vidt det muligt.

Da transport, støj og til dels lugt i forbindelse med håndtering af husdyrgødning i en vis udstrækning hænger sammen, vurderes det, at det kan reguleres med vilkår, som fastholder de afgivne oplysninger om tidspunkter for udførelse af det daglige arbejde sammen med krav om ikke at håndtere husdyrgødning på lørdage, søn- og helligdage.

Opmærksomheden skal henledes på lovkravet om, at transport af gylle på offentlig vej i afstande over 10 km skal foregå i lukket tankvogn med lastbil.

4.3.8 Til og frakørsel

Se anlægsoversigt for til og frakørselsforhold i forbindelse med husdyrgødning, foder, brændstof og ind- og udlevering af dyr. Transportveje er typisk mod vest.

Umiddelbart synes der ikke at være alternativer, idet der kun er en adgang til ejendommen. Det er ikke muligt i en

miljøgodkendelse at regulere den trafik der foregår på offentligvej. Det hører under færdselsloven.

4.3.9 Lys

Der er lys i stald i dagtimerne under arbejde. Hvor der er relevant anvendes der lavenergi pærer/rør. Der vil være udendørs belysning i forbindelse med driftsbygningerne af hensyn til mandskabstrafik til stald, samt ved udleveringsramper. Udendørs belysningen er derfor kun tændt ved behov og har ingen fjernvirkning for naboerne.

Der er følgende udendørsbelysning, der ikke vurderes at give gener for omkringboende:

Gårdsplads: 3 x 60 W (tændt efter behov).

Det er vurderingen, at lys og brugen af arbejdsprojektør, som det er beskrevet ikke vil give anledning til væsentlige gener.

4.3.10 Støj

De væsentligste støjkloder vurderes at være driftsstøj ved aflæsning af foder, ventilation og ind- og udlevering af gris, samt trafikstøj i forbindelse med transporter til og fra ejendommen.

Alle svinestaldene har mekanisk ventilation. Ventilation vil køre hele døgnet, men ventilationsbehovet er normalt størst i dagtimerne.

Der kan lejlighedsvis forekomme støj fra af- og pålæsning af grise.

Der vil være periodisk støj fra omrøring og pumpning af gylle.

Dertil kommer kortvarig støj fra kørsel med vare- og lastbiler samt traktorkørsel m.v. til og fra bedriften. I forbindelse med udbringning af gylle, vil der forekomme ekstra kørsel. Desuden vil der være ekstra kørsel i forbindelse med høst.

Risikoen for støjgener er minimeret ved at lokalisere støjende aktiviteter væk fra naboerne. Alt i alt vurderes det ansøgte ikke at give væsentlige støjgener for omgivelserne, og der forventes ikke øget transport med det ansøgte, ud over at antal gylletransporter vil stige lidt.

4.3.11 Foderopbevaring og støv

Foder opbevares i udendørssiloer placeret langs den vestvendte facade af stalden. Der anvendes færdigfoder, der leveres i siloer på ejendommen. Der kan opbevares 30 tons i udendørs silo. Årligt foderforbrug ca. 2000 tons. Al indblæsning af foder sker via lukkede rørsystemer. Der er således ingen kilder til væsentlige støvgener for naboerne.

Indkørsel til ejendommen samt det interne arbejdsområde omkring stald- og gødningsanlæg vil være et grusbelagt areal. I perioder med tørvejr vil der kunne forekomme støv fra kørsel på disse arealer. Det er dog vurderingen, at omfanget af støv ikke giver anledning til gener for omboende. Hvis det mod forventning skulle blive et problem, kan det afhjælpes ved at vande transportområdet eller anlægge en ny og mindre støvende belægning.

4.3.12 Fluer

Det er oplyst, at der ved behov anvendes gyllefluer i hele staldsystemet. Det er vurderingen, at dette, sammen med at følge de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium om bekæmpelse af fluer, vil være tilstrækkelig til imødegåelse af fluegener.

4.3.13 Skadedyr

Der lægges vægt på hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Deres tilstedeværelse forebygges gennem daglig oprydning af foderrester m.m.

Rundt om anlægget er der opstillet rottekasser med gift. Kasserne tilses regelmæssigt.

Desuden bekæmpes rotter, når der derudover er behov.

Skadedyr bekæmpes efter anvisningerne fra Statens Skadedyrlaboratorium og kommunen.

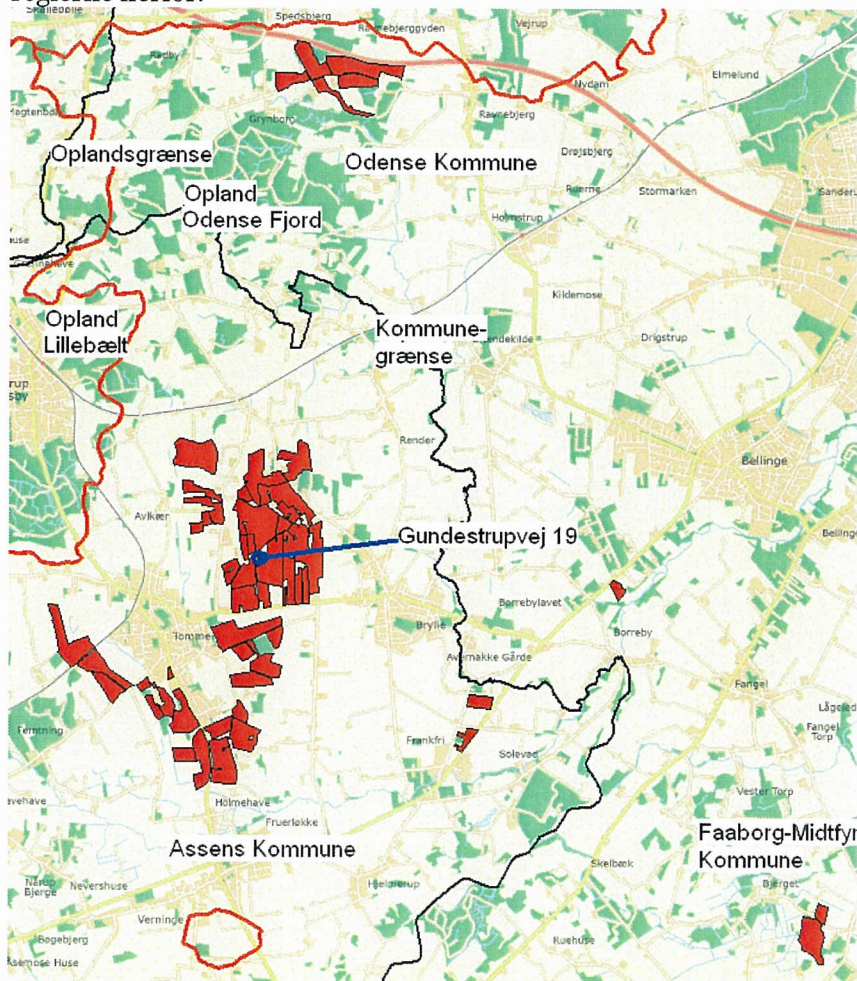
4.3.14 Døde dyr

Se bilag 2 for placering af døde dyr (EAK-kode 02 01 02). Årlig mængde ca. 25 t. Døde dyr afhentes af DAKA indenfor 1 døgn. De opbevares hygiejnisk på fast underlag overdækket af kadaverkappe/presenning. Døde smågrise opbevares i container ind til afhentning. Afhentning sker normalt i tidsrummet 6-19.

4.4 Udspretningsarealer

Til udspretning af det producerede husdyrgødning er opgivet et samlet areal på 384 ha, som alt sammen er ejede og forpagtede arealer. Udspretningsarealet er fordelt på 54 forskellige marker.

De forpagtede arealer ejes af 7 forskellige jordbrugere. I Odense Kommune ligger 46,3 ha og i Faaborg Midtfn Kommune ligger der 14,5 ha. Resten af de ejede og forpagtede areal ligger i Assens Kommune. Både Odense og Faaborg-Midtfn Kommune er særskilt anmodet om en udtalelse jf. reglerne herfor.

Udspretningsarealerne er på oversigtskortet markeret med rødt. De røde grænser angiver oplandsgrænser for afledning af overflade- og drænvand via vandløb til kystvande.

Vurderingen af arealernes sårbarhed over for tilførsel af næringsstoffer, skal foretages på grundlag af oplysningerne om beskyttelsesniveau jf. kriterier i bilag 3 og 4 til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Til formålet skal anvendes Skov- og Naturstyrelsens (nu Miljøstyrelsens) kortværk over følgende sårbarhedsklasser:

- Nitratklasser (kystvand)
- Nitratfølsomme indvindingsområder (grundvand)
- Fosfor oplande til Natura 2000 områder og lavbundsarealer

Alle de opgivne arealer i denne ansøgning ligger inden for en eller flere af ovennævnte sårbarhedsklasser.

At arealerne ligger inden for nitrat og/eller fosforklasse betyder, at arealerne er tildelt et beskyttelsesniveau, som medfører, at de ikke umiddelbart kan tåle maksimal tilførsel af husdyrgødning.

Alle de ejede og forpagtede arealer ligger inden for nitratklasse 3. Arealer, der ligger inden for nitratklasse 3 er betegnet ved, at de afvander til meget kvælstofsårbare vandområder såsom flodmundinger, kystlaguner, strandsøer, større lavvandede bugter og vige i Natura 2000-områder samt udsatte fjorde og andre kystvande samt lobeliesøer.

4.4.1 Natura 2000 områder

Hele det ansøgte udspretningsareal afvander via Odense Å systemet til det internationale naturbeskyttelsesområde Odense Fjord (Fuglebeskyttelsesområde F75 og Habitatområde H94).

Odense Fjord

Fra resume af Basisanalysen samt forslag til Væsentlige Vandforvaltningsmæssige Opgaver:

”Hovedopland Odense Fjord er på knapt 1200 km² og dækker mere end 1/3 af Fyns areal. Området strækker sig helt fra Svanninge Bakker i syd til Munkebo og Otterup i den nordlige del af oplandet, mens byerne Tommerup og Sønderø afgrænser oplandet mod vest og Ringe og Langeskov mod øst (figur 1).

Kystvandene i området omfatter Odense Fjord og det åbne nordlige Bælthav, der strækker sig fra Æbelø i vest til Fyns Hoved i øst, samt en række mindre kystlaguner. Odense Å,

som udspringer ved Fyns største sø Arreskov Sø, er det største vandløb, der afvander til fjorden.

Landskabet er domineret af moræneflader dækket af moræneler med smeltevandsdalen, Odense ådal, som et markant landskabselement i oplandet. Kun få steder i den sydlige halvdel af oplandet når terrænet højder over 100 m. Lerjord er sammen med sandblandet ler dominerende jordtyper. Omkring Odense Fjord ses store inddæmmede arealer.

Arealanvendelsen i oplandet er ligesom i resten af landet domineret af landbrug. Landbrugsjord udgør således 65 % af oplandet. Naturarealer som eng, mose, overdrev, søer og vådområder udgør 6 %. Derudover udgør byområder 13 % og skov 11 % af oplandet. Bortset fra andelen af byområder, som i Hovedopland Odense Fjord er dobbelt så stort som landsgennemsnittet, svarer arealklasserne i oplandet stort set til landsgennemsnittet.

Husdyrtætheden i oplandet er gennemsnitligt 0,9 dyreenheder pr. hektar landbrugsjord, svarende til landsgennemsnittet. Husdyrproduktionen i oplandet (i alt 72.000 dyreenheder) er fordelt på 63 % svin, 33 % kvæg og 4 % anden husdyrproduktion. Der har været en stigning i den samlede husdyrproduktion de senere år, hvor svineproduktionen er steget markant samtidig med, at der er sket et fald indenfor kvægsektoren. Karakteristisk for området er desuden landets største tæthed af gartnerier.”

Figur 1. Hovedopland Odense Fjord.

Seden Strand og Odense Fjord

Seden Strand og den nordvestlige del af Odense Fjord er en del af det internationale naturbeskyttelsesområde Odense Fjord (EF-habitat- og EF-fuglebeskyttelsesområde). Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, områderne er udpeget for. Odense Fjord er i Fyns Amts recipientkvalitetsplan (Regionplan 2005-), nu Landsplandirektiv målsat som fiskevand til lyst- og/eller erhvervsfiskeri, samt hvor de naturlige betingelser er til stede, gyde- og/eller opvækstområde for fisk. Den nordvestlige del af fjorden har en højere målsætning som referenceområde for naturvidenskabelige studier.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområdet Odense Fjord omfatter naturtyperne "sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand", "mudder og sandflader blottet ved ebbe", "større lavvandede bugter og vige", "enårig vegetation på stenede strandvolde", "flerårig vegetation på stenede strande", "vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand", "strandenge", "ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden", "vandløb med vandplanter", "våde dværgbusksamfund med klokkelyng", "tørre dværgbusksamfund (heder)", "enekrat på heder, overdrev eller skrænter", "tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop", "bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn", "kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand", "rigkær" samt "bøgeskove på muldbund".

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområdet Odense Fjord omfatter ynglende liste I-arter (havterne, splitterne, rørhøg og klyde) samt store forekomster af knopsvane, sangsvane, toppet skallesluger, stor skallesluger og blichøne på træk i området.

Seden Strand/Odense Fjord er sårbar overfor tilførsel af næringsstoffer. Målsætningerne for vandområdet er i dag ikke opfyldt på grund af for store næringsstoffilførsler fra oplandet og fra luften.

4.4.2 Nitrat overfladevand

Arealer beliggende inden for nitratklasse 3 må maksimalt tilføres 50 % (reduktionsprocent) af den mængde husdyrgødning, som de generelle regler tillader.

Et svinebrug må efter de generelle regler på egne og forpagtede arealer (arealer uden for nitratklasse) afsætte husdyrgødning fra 1,4 DE/ha. Det generelle krav bliver derfor uden virkemidler, at der maks. må være en belægning på 50 % af 1,4 DE/ha svarende til 0,7 DE/ha., hvilket også er beregnet i husdyrgodkendelse.dk.

Ønskes et reelt større dyretryk op til maksimal 1,4 DE/ha, er dette muligt ved anvendelse af visse virkemidler, som har til formål at tilbageholde udvaskningen fra den ekstra tilførte mængde kvælstof i husdyrgødningen. Det kan være:

- Et øget areal med efterafgrøde ud over de generelle krav
- Et krav om reduceret kvælstofnorm
- Et krav om ændret standardsædskifte

Til de 384 ha egne og forpagtede arealer afsættes i ansøgt drift husdyrgødning fra 534 DE. I nudrift er det opgivet, at der til samme areal afsættes husdyrgødning fra 499 DE.

I ansøgt drift svarer det til et reelt dyretryk på 1,39 DE/ha. Da det reelle dyretryk er større end det maksimal tilladte dyretryk uden anvendelse af virkemidler, skal der anvendes virkemidler til overholdelse af kravet til udledning af nitrat til overfladevand til de internationale naturbeskyttelsesområder.

Med en reduktionsprocent på 50 % og et maksimalt dyretryk på 0,7 DE/ha har den til formålet lovpligtige anvendte udvaskningsmodel Farm-N, der er udviklet af Danmarks Jordbrugsforskning, beregnet den maksimale udvaskning af kvælstof til 45,4 kg N/ha. Der skal således anvendes virkemidler, der reducerer udvaskningen fra det maksimale tilladte dyretryk på 0,7 DE/ha til det ønskede reelle dyretryk på 1,39 DE/ha.

I redegørelsen til ansøgningen er det oplyst, at ved dyrkning af et frøgræssædskifte (S6) er kravene vedrørende nitrat til overfladevand og grundvand opfyldt. Desuden kan kravene opfyldes ved at etablere 10,5 % ekstra efterafgrøder eller reducere N-kvoten med 5,5 % eller ved at dyrke 6 % ekstra efterafgrøder og reducere N-kvoten med 0,75 % er kravene opfyldt (der er fremsendt pdf-er af tre sidstnævnte alternativer).

Der ønskes fleksibilitet til at vælge mellem de fire beskrevne løsninger til opfyldelse af kravene.

Med det ændrede sædskifte til S6 på samtlige arealer er det i ansøgningen via Farm-N beregnet, at den reelle kvælstofudvaskning i ansøgt drift bliver 44,6 kg N/ha eller 0,8 kg N/ha lavere end den maksimale tilladte udvaskning jf. det fastlagte beskyttelsesniveau for udvaskning af kvælstof til overfladevand. Beregningen for udvaskning af kvælstof på alle arealer er baseret på sædskifte S6 for ansøgt drift.

Odense Kommune og Faaborg-Midtfyn kommune har afgivet høringssvar med krav til nitratudvaskning til overfladevand. Af begge svar fremgår, at det på det foreliggende grundlag ikke vurderes at være behov for at stille yderligere vilkår til nitratudvaskningen.

4.4.3 Nitrat grundvand

Forinden kommunen kan meddele godkendelse til det ansøgte husdyrbrug, skal der foretages en klarlægning af om gødningsanvendelsen medfører en påvirkning af drikkevandsressourcen, som vurderes at udgøre en trussel mod vandkvaliteten. Til brug herfor er der udarbejdet et kortværk over nitratfølsomme indvindingsoplande. Disse områder er udpeget i områder med særlig drikkevandsinteresser (OSD) og i indvindingsoplande til almene vandforsyningsanlæg uden for disse. Kortværket danner blandt andet grundlag for vurderingen i denne sag. Kortværket vil løbende blive opdateret efterhånden som de statslige miljøcentre får udført en detailkortlægning (zoner) af områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande uden for disse, herunder de nitratfølsomme indvindingsområder. På baggrund heraf sammen med en vurdering af forureningskilder vil der fra de statslige miljøcentre blive udpeget indsatsområder med hensyn til nitrat. Dette vil sluttelig blive iværksat gennem de kommunale indsatsplaner.

I denne sag ligger samtlige arealer inden for OSD område. Ca. 18 % (ca. 68 ha) af de ejede og forpagtede arealer ligger helt eller delvist inden for nitratfølsomme indvindingsområder.

Ingen af de oplyste arealer i Assens Kommune ligger pt. i områder, hvortil der er knyttet en vedtaget indsatsplan med angivelse af maksimal udvaskning af nitrat til grundvand. Der er ikke forekomst af vandværksboringer i arealerne. De vandværksboringer, der ligger nærmest, tilhører Brylle Vandværk, som har 3 boringer placeret henholdsvis ca. 450 og ca. 700 meter øst for udspretningsarealet, der i ansøgningen

er angivet som areal nummer 4-0. Foruden Brylle Vandværk ligger en del af udspretningsarealerne inden for indvindingsoplande til Blommenslyst Værket (areal i Odense Kommune), Borreby- og Holmehave Værket, alle tre tilhørende Odense Vandselskab. En lille del af udspretningsarealet ligger inden for oplandet til Tommerup Bys Vandværk.

For de arealer, der delvis eller helt ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder, skal der gennemføres en udvaskningsberegning i efter-situationen. Beregningen skal foretages særskilt for hvert af de omfattede udspretningsarealer. Beregningerne er foretaget via Farm-N i det elektroniske ansøgningskema. Det skal understreges, at denne beregning er et estimat af nitratkoncentrationen i ca. 1 m's dybde, og repræsenterer dermed ikke koncentrationen i grundvandet. Koncentrationen i grundvandet vil altid være lavere, dels fordi de fleste afgrøder "henter" kvælstof fra større dybde end 1 m, og dels som følge af den mikrobielle nitratreduktion (denitrifikation) der i større eller mindre grad finder sted også i dybere jordlag.

Først er angivet nitratkoncentrationen for det ansøgte. Hvis nitratkoncentrationen er under 50 mg N/l er beskyttelsesniveauet for nitrat i forhold til grundvandet overholdt med mindre en indsatsplan fastlægger noget andet.

Hvis nitratkoncentrationen er over 50 mg N/l må der ikke være nogen merbelastning i forhold til nudrift. Merbelastningen (ansøgt-nudrift) er derfor vist, således at hvis nitratkoncentrationen i ansøgt er større end 50 mg N/l, må merbelastningen ikke være større end 0.

Resultaterne viser, at ansøgt produktion medfører en nitratudvaskning for arealer inden for nitratfølsomme indvindingsoplande 48 - 55 mg N/l. Hvis/når nitratudvaskningen til grundvand er større end 50 mg N/l, må der ikke ske en merbelastning af grundvandet. Farm-N beregningen viser, at udvaskningen i ansøgt drift er 3 - 6 mg nitrat pr. liter mindre end i nudrift på arealer i nitratfølsomme indvindingsområder, hvor der er udvaskning på mere end 50 mg nitrat/l.. Kravet til beskyttelse af grundvand for påvirkning af nitrat vurderes i den konkrete ansøgning derfor for at være opfyldt.

Hos ovennævnte vandværker er der ikke problemer med for højt nitratindhold i drikkevandet. Analyseresultaterne for de sidste 10 år viser, på nær i et enkelt tilfælde, alle et indhold, der er mindre end 5 mg nitrat/liter drikkevand. Grænseværdien for indhold i drikkevand er 50 mg nitrat/liter.

Odense Kommune og Faaborg-Midtfyn kommune har afgivet høringssvar med krav til nitratudvaskning til grundvand. Af begge svar fremgår, at det ikke vurderes at være behov for at stille yderligere vilkår til nitratudvaskningen. Ingen af arealerne ligger inden for oplande til vandværker.

4.4.4 Fosfor

Fosfor kan være en kilde til forurening af vandmiljøet. Der skal derfor foretages en generel vurdering af, hvor meget fosfor der henholdsvis tilføres og fjernes fra udspretningsarealerne, og hvorledes dette eventuelt påvirker omgivelserne. Der skal foretages en risikoanalyse i forhold til arealernes hældninger mod vandløb og søer, og der skal foretages en vurdering af fosforbalancen ud fra et i loven fastlagt beskyttelsesniveau.

Ved terrænhældninger over 6 grader, kan der være risiko for overfladeafstrømning af nyudbragt husdyrgødning, hvis der i perioder kort tid efter kommer meget nedbør. Denne risiko kan reduceres væsentligt, hvis gyllen udbringes ved nedfældning.

I Assens Kommune er der i denne sag 7 marker på i alt ca. 56 ha, som enten grænser op til eller ligger meget tæt ved Lille Holmehave Bæk. Tilsvarende gælder, at enkelte af arealerne grænser op til beskyttede søer (§ 3 i naturbeskyttelsesloven). Ingen af arealerne har terrænhældninger mod vandløb eller søer, som er større end 6 grader.

I forhold til risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer til vandløb og søer vurderes det derfor ikke at være behov for særlige vilkår. Også i den her sag gælder pligten til at overholde de almindelige bestemmelser om friholdelse af 2 meter bræmme langs vandløb og søer.

Det generelle beskyttelsesniveau er fastlagt således, at afhængig af fosfortal stilles der krav til fosforoverskud på drænedede lerjorder og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorder, der afvander til Natura 2000 vandområder, som er overbelastede med fosfor. Hvis der efter

gennemførelsen af den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring kan dokumenteres fosforbalance for husdyrbruget, stilles der ikke krav med hensyn til fosfor uanset bedriftens fosfortal

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal kan det beregnes, om beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt. Det er i ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk angivet, hvor meget fosforoverskuddet eventuelt skal reduceres yderligere. Der henvises til bilag 5 i vejledningen vedrørende beregningsmetoden.

I ansøgt produktion er alle udspretningsarealer beliggende i oplande, der afvander til Natura 2000 områder, som er overbelastet med fosfor. Der er redegjort for, at der er fosforkrav til ca. 136 ha.

Definition af fosforklasser	P-kl.	Areal i ha	Maks. fosforoverskud/år
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000	0	247,51	Ej > harmonireglerne tillader på aktuelle husdyrbrug
Dræned lerjorder med Pt 4-6, drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000, der er overbelastet med P	I	96,45	Maks. øges med 4 kg/ha
Lavbundsarealer og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000, der er overbelastet med fosfor	II	9,10	Evt. overskud ikke øges
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000, der er overbelastet med fosfor	III	30,89	Krav om fosforbalance

Fosforberegningen viser, at det generelle krav til fosforoverskud på bedriftsniveau overholdes. Det er beregnet således, at det inden for det fastlagte beskyttelsesniveau tillades en yderlig tilførsel på i alt ca. 3 kg fosfor.

Fosfortilførslen er (12.935,68 kg P/384 ha) 33,7 kg P/ha.

Til opnåelse af målet er anvendt sædskifte S6 som virkemiddel. Det er et sædskifte med mindst 10 % frøgræs, som angives at fjerne 24,2 kg P/ha med afgrøderne. Det bemærkes dog, at fosforkrav er opfyldt for alle de fire indsendte alternativer – se nedenfor.

Fosforoverskuddet i ansøgt drift er dermed 9,5 kg P/ha.

Kravet om fosforoverskud vurderes dermed at være overholdt.

Der er indsendt oversigtskort med angivelse af fosfortal.

Odense Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune har afgivet høringssvar med bemærkninger om fosforkrav til de pågældende udspretningsarealer.

Odense Kommune stiller krav om fosforbalance på arealer med fosfortal over 4,0. Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt fosfortal fra de pågældende arealer. Disse forventes at foreligge inden for 1/2 år. Viser det sig, at kravet til arealerne ændres i forhold til det, der er angivet som forudsætning i beregningerne, skal der efterfølgende ske tilsvarende justeringer (jf. ny beregning efter samme metode).

Faaborg-Midtfyn Kommune har i deres høringssvar betinget sig, at der ikke må være fosforoverskud på den del af bedriftens arealer, der har fosfortal over 3. Det nævnes, i husdyrgodkendelse.dk kan dette krav håndteres ved at flytte marker i Faaborg-Midtfyn Kommune med fosfortal over 3 til P-klasse 3. Det fremgår af det indsendte ansøgningsskema, at dette er gjort.

Ansøger skal dog tilstræbe, at målrette indsatsen til de mest sårbare områder, men af hensyn til den senere kontrol vil kravet blive stillet på bedriftsniveau.

4.4.5 Alternative mark- og gødningsplaner

Ansøger har, i stedet for ændret sædskifte, også ønsker om anvendelse af alternative virkemidler i mark- og gødningsplanen til overholdelse af beskyttelsesniveauet for kvælstof og fosfor.

1. Standard sædskifte (lig referencesædskifte) og 10,5 % efterafgrøde ud over det generelle krav fastsat af Plantedirektoratet.
2. Standard sædskifte og 5,5 % reduceret kvælstofnorm.
3. Kombination af 1 og 2. Standardsædskifte og 6 % efterafgrøde ud over det generelle krav fastsat af Plantedirektoratet kombineret med 0,75 % reduceret kvælstofnorm.

I alle situationer, som enkeltvis er beregnet efter modellen i husdyrgodkendelse.dk, ses, at kravene til fosfor og nitrat til overfladevand og grundvand kan overholdes.

Der er indsendt særskilt ansøgning for hvert af de 3 alternativer. I beregningsresultaterne ses i alle situationer, at det samlede fosforoverskud for bedriften bliver ca. 260 kg/år mindre end det generelle krav. Der konstateres i ansøgt drift ikke større udvaskning af kvælstof/ha til hverken overfladevand eller grundvand.

Vilkårene indrettes, således ansøger kan vælge mellem de enkelte muligheder.

4.4.6 Kumulation/vandområder

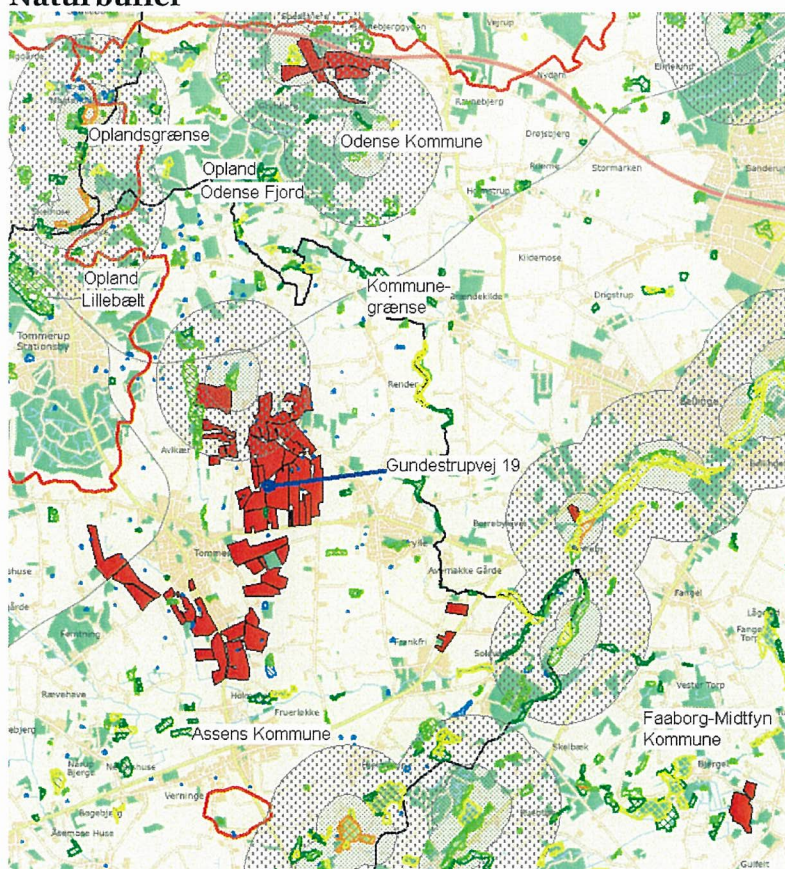
Hovedoplandet til Odense Fjord består af hele eller dele af arealerne i Faaborg-Midtfyn, Odense, Kerteminde, Nordfyns og Assens Kommune. En undersøgelse af gødningsregnskaber for landbrug i disse kommuner viser en stigning fra 97.919 DE i 2005/06 til 100.348 DE i gødningsåret 2006/07 svarende til en stigning på 2,48 %. Harmoniarealet i pågældende kommuner falder i samme periode fra 113.908 ha til 109.868 ha. Antal DE/ha harmoniareal stiger i perioden 0,860 DE/ha til 0,913 DE/ha. Ses isoleret på svineproduktionen i de 5 kommuner falder den fra 66.576 DE til 65.972 DE.

Assens Kommune kan ikke spore samme tendens i udviklingen af dyreenheder, og om beskrivelsen af en markant stigning af svineproduktionen, som det fremgår af teksterne fra områdebeskrivelsen i basisanalyserne til Odense Fjord.

Det ansøgte areal (384 ha) i denne godkendelses andel af harmoniarealerne i oplandet til Odense Fjord (65 % af 1200 km²) udgør mindre end 0,5 %. Assens Kommune vurderer, at påvirkningen fra ansøgte anvendelse af hudyrgødning på udspretningsarealerne hverken i sig selv eller i kumulation med andre husdyrbrug forringer mulighederne for opretholdelse af gunstig bevaringsstatus for implicerede Natura 2000 vandområder.

Det er baggrund af ovenstående, Assens Kommune, Miljø og Naturs vurdering, at ansøgte udvidelse ikke vil medføre en merbelastning af Natura 2000-området "Odense Fjord", som i væsentlig grad kan påvirke områdets udpegningsgrundlag.

4.4.7 Naturbuffer

Oversigt med angivelse af 1000 meter bufferzone

Siden 1. august 2007 er der krav om, at gylle kun må udbringes med nedfældning på sort jord og græsmarker på arealer inden for 1000 meter bufferzone i forhold til § 3 naturområder omfattet af § 7 i husdyrgodkendelsesloven. Der er indtil flere områder, som udløser krav om 1000 meter bufferzone. Det betyder, at der allerede er gældende krav om nedfældning af gylle på ca. en fjerdedel af de ejede og forpagtede arealer. Dette gælder også for alle arealer beliggende i Odense Kommune. Efter 1. januar 2011 skal al gylle på sort jord og græsmarker udbringes ved direkte nedfældning.

4.5 Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Jf. lovens formålsbestemmelse er et af kravene for at opnå godkendelse, at der er gjort overvejelser om anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Forud for en § 12 godkendelse skal

ansøger undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT. I ansøgningen skal der redegøres for følgende forhold:

1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier (management).
2. Foder
3. Staldindretning
4. Forbrug af vand og energi
5. Opbevaring/behandling af husdyrgødning
6. Udbringning af husdyrgødning.

Ad. 1 Management

De gældende regler for foder og fødevarer efterleves gennem branchekoden "Vejledning om god produktionspraksis i primærproduktionen", (GMP - Good Manufacturing Practice). Derved sikres at produkterne produceres under forhold der ikke er til fare for miljøet samt menneskers og dyrs sundhed.

"Referencer til BAT-vurdering ved miljøgodkendelser", orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 2, 2006, som samtidig indeholder EU's "BAT reference documents" (BREFs), er gennemgået med henblik på, hvilke teknikker der er relevante med hensyn til minimering af ejendommens belastning af omgivelserne.

Ved gennemgang af denne og standarderne bag "Godt Landmandskab" skal følgende anføres:

- Udarbejdelse af mark- og gødningsplaner med følgende gødningsregnskab i samråd med planteavlskonsulent med henblik på optimal udnyttelse af næringsstofferne og det mindst mulige tab af næringsstoffer til miljøet.
- Udarbejdelse af sprøjteplan og sprøjtejournal, som kan følges op med markbesøg af konsulent i vækstsæsonen med henblik på aktuel behovsbaseret sprøjtning.
- Udbringning af husdyrgødning på optimale tidspunkter i forhold til både næringsstofudnyttelse og hensynet til naboer.
- Fordampning af ammoniak fra gyllebeholder begrænses ved fast overdækning.

- Fodring af svinene optimeres løbende evt. sammen med konsulent, så mest mulig af de tilførte næringsstoffer omsættes til produktion og mindst muligt tabes og går ud af stalden som husdyrgødning.

Med hensyn til fodring udarbejdes foderplan i samarbejde med konsulent. Foderet tilsættes fytase, og der fodres med blandinger, der er tilpasset grisenes alder og deres konkrete behov for næringsstoffer (fasefodring) – Derigennem anvendes BAT jvf. EU BREF-notes juli 2003.

Ad. 2 Foder

Der gennemføres fasefodring af søerne, så søer i forskellige stadier (cyklus) tildeles forskellige foderblandinger. Fodret tilpasses til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser og dermed reduceres indholdet af ufordøjet kvælstof i urinen. Fodring med blandinger, hvis proteinindhold successivt justeres i forhold til grisenes alder og proteinbehov, samt erstatning af lavt fordøjelige kilder til protein og aminosyrer med højt fordøjelige (f.eks. syntetiske aminosyrer) er karakteriseres som BAT.

Fosforudskillelsen begrænses ved hjælp af blandinger, hvis fosforindhold justeres i forhold til grisenes behov, ved erstatning af lavt fordøjelige fosforkilder med højt fordøjelige samt tilsætning af enzymet fytase. Dette kan karakteriseres som BAT.

Benzosyre er kun tilladt i smågrise- og slagtesvin foder og er derfor ikke aktuelt i denne produktion

Dette skal fastholdes i vilkår.

Ad. 3 Staldindretning

Oversigt over BAT-byggeblade er gennemgået. Der findes flg. BAT-byggeblade til søer:

- Til svin: BAT-byggeblad, Køling af gyllen i svinestalde (19.05.2009).
- Til diegivende søer: Faresti med delvis spaltegulv (BAT-byggeblad nr. 106.02-51).

Eksisterende stalde

De eksisterende stalde er alle med delvis spaltegulv og vurderes derfor at leve op til BAT mht. valg af staldsystem.

Der sker ikke ændringer i gulvsystemet med det ansøgte, det vurderes ikke at være BAT at etablere gyllekøling på nuværende tidspunkt, da det vil kræve en total udskiftning af gulvet for at etablere køleslanger.

De eksisterende stalde er velfungerende, og der planlægges ikke en reovering foreløbig. Ved en fremtidig reovering/nybyggeri vil der ske en vurdering af hvilke BAT-teknologier, det til den tid er aktuelt at anvende.

Vurdering af øvrig ammoniakfordampningsreducerende teknologi:

Gylleforsuring er ikke karakteriseret som BAT i sostalde. Et anlæg vurderes at koste ca. 800.000 kr. Dertil kommer udgifter til svovlsyre og el samt driftsomkostninger. Da den ansøgte produktion foregår i eksisterende stalde er det svært at indføre teknologien umiddelbart. Der er endvidere ikke sikkerhed for at betonen i gyllekanalerne har en god holdbarhed overfor syrepåvirkningen. Gylleforsuring er uegnet i staldanlæg, hvor der bruges meget halm. Samtidig er energiforbruget ved drift af et forsursingsanlæg særdeles stort. Samlet vurderes gylleforsuring ikke at være BAT på denne ejendom.

Kemisk luftvaskning er ikke karakteriseret som BAT i sostalde. Teknologien kan ikke indføres i eksisterende stalde og der er væsentligt energi forbrug forbundet med driften. Samlet vurderes kemisk luftvaskning ikke at være BAT på denne ejendom.

Biologisk luftvasker er ikke karakteriseret som BAT i sostalde. Teknologien kan ikke indføres i eksisterende stalde og der er væsentligt energi forbrug forbundet med driften. Samlet vurderes kemisk luftvaskning ikke at være BAT på denne ejendom.

Ad. 4 Forbrug af vand og energi

	Før	Efter
Vandforbrug:	12.000 m ³	14.000 m ³

Samlet forbrug i nudrift beror på tal fra regnskab. Der er regnet med en forholdsmæssig opskrivning af forbruget.

Drikkevand

Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Vandbesparelse opnås ved anvendelse af drikkekopper.

Efter gennemførelse af det ansøgte vil alle drikkevandsinstallationer i staldene være tidssvarende. Derved reduceres vandforbruget til et minimum.

Da der ikke er udarbejdet BAT vedrørende drikkesystemer til grise vil der blive valgt drikkesystem efter også andre kriterier såsom bl.a. mulighed for kalibrering og stabilitet

Vask

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende

Øvrige

Derudover vil der gennem dagligt tilsyn blive observeret eventuelle hændelser der forårsager vandspild. Eventuelle lækager identificeres og små reparationer udføres hurtigst mulig. Service tilkaldes, hvis der er behov for det.

Forbruget opgøres og registreres løbende, og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser.

Det synes ikke muligt at foretage yderligere vandbesparende foranstaltninger, da det ikke vurderes at der forbruges mere end nødvendigt.

Ifølge BREF anvendes der således BAT, da staldene rengøres med højtryksrensere efter hver hold dyr, der foretages regelmæssig kontrol af drikkevandsinstallationerne, vandforbruget registreres regelmæssigt vha. målere og lækager i vandsystemet findes og udbedres.

Energiforbrug

Energiforbrug	Før	Efter
• El	190.000 kWh	220.000 kWh
• Olie	18.500 *l	0*
• Diesel	ingen	ingen
• Træpiller		150 t

Der er regnet med en forholdsmeæssig opskrivning af el-forbruget.

*Opvarmning med oliefyr indtil 2008. Opvarmning af stalde og stuehus sker med nu også med træpillefyr. Der er dog stadig oliefyr som reserve/buffer.

Energibesparende foranstaltninger:

Der er installeret nyt træpillefyr/stoker. Et nyt fyr kan antages at have effektiv forbrænding og dermed begrænses energiforbruget i forhold til et ældre oliefyr. Desuden begrænser fyring med træpiller CO₂ udledningen i forhold til fyring med olie.

Det sikres, at de elektriske installationer fungerer optimalt gennem dagligt tilsyn.

De væsentligste strømforbrugende aktiviteter er i forbindelse med ventilation, samt belysning.

Ventilation

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperatur i staldene og el-forbruget. Der er multistep ventilation i staldene. Alle staldene er med undertryksventilation, der er energibesparende.

Lys

Der er lys i stald i dagtimerne under arbejde.
Hvor der er muligt anvendes der lavenergi pærer/rør.

Øvrige

Forbruget opgøres og registreres løbende, og der vil blive fulgt op på eventuelle afvigelser.

Ifølge referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der BAT, når der er lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikre temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation. Samlet kan det konkluderes at der anvendes BAT inden for energi.

ad. 5 Opbevaring/behandling af husdyrgødning

Begge gyllebeholdere er forsynet med fast overdækning. Hermed kan konkluderes at krav vedr. BAT er opfyldt, da naturligt flydelag er BAT mht. dække af gyllebeholdere jf. EU-BREF referencedokumentet til BAT.

ad. 6 Udbringning af husdyrgødning

Der vil kunne forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker i forbindelse med udbringning af gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Gylle udbringes med slæbeslanger eller nedfældes hvor der er krav om det (på sort jord og fodergræs i bufferzone 2) og følger reglerne for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage).

Hvor gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Det vurderes ikke aktuelt med gyllenedfældning i vintersæd, da det ofte vil være forbundet med mange køreskader på afgrøderne.

Hvor gyllen udbringes på sort jord nedbringes den hurtigst muligt og indenfor 6 timer, for at reducere ammoniakfordampningen mest muligt.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

4.6 Affald og kemikalier

Der håndteres ikke spildolie (EAK-Kode 02 01 09) og kemikalieaffald (EAK-Kode 02 01 09) på ejendommen. Kemikalier og spildolie opbevares på ansøgers ejendom på Ryttervej 44.

Der håndteres begrænset mængde veterinære lægemidler efter aftale med dyrlæge. De opbevares forsvarligt i køleskal i stald. Veterinærmedicinsk affald (EAK-Kode 18 02 00) opbevares i lukkede affaldsbeholdere. Afleveres herfra til kommunal modtagestation eller dyrlægen.

Brændbart affald (plastic, sække o. lign.) opsamles i container og bortskaffes via en affaldsordning med vognmand. Årlig mængde ca. 5 t.

Jern- og metalaffald bortskaffes via produkthandler eller til kommunal modtagestation/genbrugsplads.

Ansøger skal på lige fod med andre erhvervsvirksomheder overholde de generelle regler for opbevaring og bortskaffelse affald, herunder det fastsatte i krav i ”Erhvervsaffaldsregulativet for Assens Kommune”

4.7 Varetagelse af hensyn til landskab

Gundestrupvej 19 ligger ikke inden for et område, hvor der er grundlag for at tage særlige landskabelige hensyn, jf. kommuneplanens kortlægning/udpegning af særlige landskabelige beskyttelsesområder, større sammenhængende landskabsområder, større uforstyrrede landskaber, fredede områder, særligt bevaringsværdige landsbyer/landsbyejerlav/hovedgårdsejerlav og særlige kulturhistoriske beskyttelsesområder.

Der opføres ikke nyt byggeri i forbindelse med denne godkendelse. Det eksisterende staldanlæg er ca. 4.200 m².

Staldanlægget er i rød tegl med grå eternit. Bygningshøjde ca. 6 m, taghældning ca. 15 grader.

Det er ikke fundet relevant at etablere afskærmende beplantninger

Følgende væsentlige afstande er undersøgt med retningsangivelse i forhold til staldanlægget:

Strandbeskyttelseslinje: Ej i relevant nærhed.

Klitfredningslinje: Ej i relevant nærhed.

Fortidsmindelinje: Ej i relevant nærhed

Sø- og åbeskyttelseslinje: Ej i relevant nærhed.

Skovbyggelinje: Ej i relevant nærhed.

Kirkebyggelinje: Ca. 675 m mod SV.

Beskyttede sten- og jorddiger: Ca. 225 m mod Ø.

Fredede områder: Ca. 800 m mod SV.

Beskyttede naturarealer (§ 3): Eng ca. 260 m mod SV.

Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv. (N2000): Ca. 4,5 km mod SØ.

Kystnærhedszonen: Ej i relevant nærhed.

Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Lavbund, ikke okkerklassificeret ca. 95 m mod SV.

Rekreative interesseområder: Ca. 800 m mod V (kommuneplanramme).

Skovrejsningsområder: Ejendommen ligger i skovrejsningsområde.

Uforstyrrede landskaber: Ejendommen ligger ikke inden for ”uforstyrrede landskaber”

Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer:
Kirkeomgivelser: Ikke kendskab til sådanne.
Områder med landskabelig værdi: Ejendommen ligger ikke inden for områder med landskabelig værdi.
Områder med særlig geologisk værdi: Ikke kendskab til sådanne.

I Skov- og Naturstyrelsens vejledning til lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er listet ca. 20 forskellige hensyn, der bør varetages i forbindelse med vurdering af en godkendelsessag. Ingen af disse hensyn vurderes jf. ovenstående at blive tilsidesat i forbindelse med denne godkendelse.

4.8 Risici

1. Lækage på gyllesystem
  - Falck og eventuelt slamsuger tilkaldes.
  - Kommune orienteres.
2. Uheld ved gylleudbringning
  - Falck tilkaldes.
  - Kommune kontaktes.
3. Ventilationsstop
  - Ventilationsanlæg genstartes
  - Ved fortsat problemer kontaktes ventilationsfirma
  - Alle staldene er tilkoblet et alarmanlæg i tilfælde af ventilationssvigt

Ved havari på mark med gyllevogn omlastes gyllen.

Der er taget særlige forholdsregler i forhold til minimering af risiko for uheld.

Minimering af risiko for uheld sker ved almindelig påpasselighed.

Gyllehåndtering

Det vurderes, at forureningsrisikoen ved håndtering af husdyrgødning i øvrigt, kunstgødning, sprøjtemidler, brændselsolie, veterinære hjælpemidler samt døde dyr, er lav.

4.8.1 Minimering af risiko for uheld

Eksisterende gyllebeholder på 1.500 m³ er fra 1992. Seneste 10 års beholderkontrol er foretaget i 2002. Eksisterende

gyllebeholder på 3.000 m³ er fra 1998. Seneste 10 års beholderkontrol er foretaget i 2008.

Gennem overvåget læsning af gyllevogn er der minimal risiko for uheld.

Utsigtet tømning af gyllebeholder.

Da der ikke forefindes permanent pumpe i forbindelse med gyllebeholderne, er risikoen lav. Ved tømning af gyllebeholdere foregår det under opsyn, med mobile pumper/sugning.

Ansatte er instrueret.

Læk på gyllebeholder.

Da alle følgende forhold er gældende:

- stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
  - lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
  - beholderens bund og vægge er tætte
  - gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
  - beholderne er overdækket med fast overdækning.
- og beholderen kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen, vurderes det, at der er BAT med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Ventilationsstop ved strømsvigt. Alarmsystem er integreret i ventilationssystemet via fastnet og mobil forbindelse.

Samlet synes risikoen ved håndtering af husdyrgødning, veterinære hjælpemidler samt døde dyr at være lav

Der vil blive stillet vilkår om udarbejdelse af beredskabsplan.

4.9 Ophør

I tilfælde af husdyrbrugets ophør, vil stalde blive tømt og rengjorte. Desuden vil der blive taget kontakt til kommunen med henblik på at sikre en miljømæssig korrekt afvikling.

5 Alternative muligheder

o-alternativ til det ansøgte, er IPPC- godkendelse af den nuværende produktion.

Fremtidig anvendelse:

Anlægget anvendes til husdyrproduktion. Der er ingen planer om at ændre på dette.

6 Egenkontrol

Der laves obligatoriske gødningsplan med følgende gødningsregnskab (marken er håndteret i anden ansøgning, men produktionen på denne ejendom indgår i bedriftens gødningsregnskab) og der udarbejdes foderplan og e-kontrol i samarbejde med svinebrugsrådgivningen til opfølgning på foderforbrug m.m.

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, sprøjtejournal, produktionsopgørelser i markbrug og svinehold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

Ansøger er med i egenkontrolprogrammet "DANISH Produktstandard". Egenkontrolprogram sammenfatter kravene til produktion af grise under DANISH. Den omfatter især dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed, og sporbarhed i primærproduktionen.

Vand- og el-forbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Risikoen for gylleulykker synes minimal.

Forbrug af råvarer, hjælpestoffer og energi fremgår af regnskabet.

7 Offentliggørelse, naboorientering og udkast til godkendelse

Ansøgningen har været offentliggjort i Folkebladet den 8. september 2009. Naboer/omboende blev orienteret ved brev af 24. september 2009. Et udkast til miljøgodkendelse har været i offentlig høring fra den 10. november til den 22. december 2009.

Følgende har afgivet bemærkninger:

1. Helle og Philippe Picot, Gundestrupvej 12, 5690 Tommerup

2. Kirsten og Henning Jakobsen, Gundestrupvej 14, 5690 Tommerup
3. Helle og Leif Thunberg, Gundestrupvej 20, 5690 Tommerup
4. Centrovic og ansøger

Der ikke er fremkommet bemærkninger på baggrund af offentliggørelse i Folkebladet. Henvendelserne er alle fra omboende, som har modtaget orienteringsbrev.

Henvendelserne fra de 3 naboejendomme er samlet i én fælles skrivelse.

I skrivelsen gives der udtryk for bekymring om det ansøgte vil medføre øget trafik på vejen. Frygt for større gener fra fluer, støv og alger. Desuden bemærkes det med en vis utilfredshed, at der inden for de senere år er fjernet flere markhegn.

Der er rettet henvendelse til Odense Kommune og Faaborg-Midtfyn Kommune med anmodning om en miljømæssig vurdering af de udspretningsarealer, der ligger i de respektive kommuner. Begge kommuner har afgivet svar.

Ansøger har afgivet supplerede oplysninger, som mest er af teknisk art eller svar på afklarende spørgsmål. De supplerende oplysninger indeholder ikke forhold, som på afgørende vis ændre på det ansøgte.

Kommunens kommentarer

Som udgangspunkt kan henvises til afsnittet om ammoniak (algevækst), transport, støj og støv. I husdyrloven er der fastsat krav om reduceret ammoniakemission. Dette krav er overholdt, og der udsendes mindre ammoniakkvælstof end loven tillader.

Med hensyn til transport, så bør det nævnes, at Gundestrupvej 19 er beliggende midt i landbrugets erhvervsområde med de naturlige følgevirkninger, der også transportmæssigt vil være forbundet hermed. Kommunen kan ikke regulere transport på offentlig vej. Det hører under politimyndigheden. Kommunen kan anbefale kørsel af nærmere angivne ruter, hvis det skønnes nødvendigt for at undgå gennemkørsel af byområder. Dette forhold synes på det foreliggende grundlag ikke at være påkrævet i denne sag.

Støj og gener herfra forventes at blive reguleret ved overholdelse af de angivne støjvilkår. Igen skal det nævnes, at

kommunen ikke kan regulere trafikstøj fra kørsel med landbrugsmaskiner på offentlig vej.

Det forventes ikke, at det ansøgte fremadrettet vil medføre unødvendige støvgener. I perioder med længevarende tørvejr og især i høstperioden kan det ikke undgås, at der kan forekomme støv fra kørsel og mejetærsker.

Kommunen har ikke i skrivende stund konstateret, at der uden tilladelse er fjernet beskyttede diger. Dette vil senere blive kontrolleret. Det er ikke et forhold, som er omfattet af husdyrloven. På Fyn er det Odense Bys Museer, som håndhæver bestemmelserne, der er givet i museumsloven. Det er ikke alle diger, der er fredet og som ikke må fjernes. Endelig gælder, at det er selve diget der er fredet. Hegnene oven på digerne må gerne beskæres.

Der er ikke modtaget bemærkninger i forbindelse med høring af udkast til miljøgodkendelse. Der er fra ansøger/konsulent modtaget bemærkninger af redigeringsmæssig karakter. Der er ikke foretaget ændringer i vilkårene.

8 Sammenfatning

Erik Frederiksen, Degnegyden 2, 5690 Tommerup, søger godkendelse efter husdyrlovens §12, til ejendommen Gundestrupvej 19, 5690 Tommerup matr. nr. 1l, Tommerup By, Tommerup.

Der søges om udvidelse af husdyrholdet fra 1200 årssøer til 1400 årssøer svarende til en udvidelse fra 249 DE til 310,5 DE.

Udvidelsen søges gennemført i eksisterende staldanlæg. Der sker derfor ikke bygningsmæssige ændringer med det ansøgte.

Ansøger ejer og driver desuden ejendommene Degnegyden 2, Ryttergade 44 og Mosegårdsvej 10 (forpagtet). Alle beliggende i postnr. område 5690 Tommerup.

Der er desuden søgt om godkendelse af et samlet udspretningsareal på 384 ha landbrugsjord, som blandt andet også modtager husdyrgødning fra ejendommen Mosegårdsvej 10, hvorfra det pt. ligger et tilsvarende udkast til miljøgodkendelse i offentlig høring.

Lugtkravet er ifølge husdyrgodkendelse.dk ikke opfyldt med det ansøgte i forhold til genekriteriet til nabobeboelse. Dette er

ved supplerende OML-beregning, grundet justeringer af ydelser på udvalgte ventilationsafkast siden ændret, så det efterfølgende er godtgjort, at kravene kan overholdes.

Kravet til 25 % ammoniakreduktion er overholdt ved hjælp af det ansøgte staldsystem, hvor hele gulvarealet er indrettet med delvis spaltegulv. Der er ingen naturområder omfattet af husdyrlovens §7 inden for 1000 m fra anlægget eller andre beskyttede § 3 naturområder, som merbelastes af ammoniak. det nærmeste C-målsatte naturområde ligger i en afstand af ca. 950 meter og beregning viser, at dette område ikke tilføres mere ammoniakkvælstof. Ved den ansøgte udvidelse øges den samlede emission med ca. 400 kg N/år. Det er dog ca. 290 kg N/år mindre end det generelle reduktionskrav.

Husdyrgødningen fra produktionen udspreddes på et samlet ansøgt areal på 384 ha. Dette areal tilføres også husdyrgødning fra Mosegårdsvej 10 og Degnegyden 2. Til overholdelse af udledningskravene jf. husdyrloven er det oplyst, at der overføres husdyrgødning fra 58 DE til udspreddning på 3. mands arealer via overførselsaftaler, som ikke behandles i nærværende godkendelse. Der indsendes særskilt § 16 ansøgning hertil. De 384 ha modtager således gødning fra 534 DE svarende til 1,39 DE/ha.

Uden virkemidler må arealerne tilføres husdyrgødning fra maks. 0,7 DE/ha. Ansøger har godtgjort at udledningskravene for næringsstoffer til henholdsvis overfladevand og grundvand kan overholdes ved at anvende et sædskifte med minimum 10 % frøgræs. Der ønskes i den fremtidige drift at benytte alternativer, og det er også godtgjort, at kravene kan nås ved anvendelse af standardsædskifte, hvori indgår øget areal med efterafgrøder, nedsat kvælstofnorm og en kombination af de to virkemidler.

Al husdyrgødning forefindes i form af gylle, der udbringes med slæbeslanger eller nedfældes hvor der er krav om det.

Kravet til tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning dækkes overvejende af ejendommens to gyllebeholdere på henholdsvis 1.500 m³ og 3.000 m³. Desuden er indregnet kapacitet under spalterne og kapacitet i beholder på Degnegyden 2.

Antallet af gylletransporter stiger med ca. 60 om året. De øvrige forventes at være uændret med det ansøgte. Total forventes der at være ca. 750 transporter om året.

Det ansøgte forventes ikke at give anledning til øgede gener mht. støv, støj og fluer.

Det ansøgte vurderes at leve op til kravet om BAT inden for management, forbrug af vand og energi, opbevaring og udbringning af husdyrgødning og staldindretning.

Der modtages ikke slam eller andre affaldsprodukter på ejendommen.

Det er kommunens vurdering, at det ansøgte overholder de gældende miljøregler, herunder det fastlagte beskyttelsesniveau og kan gennemføres som beskrevet i ansøgningen og denne redegørelse. I godkendelsen skal der fastsættes vilkår, som ophøjer de afgivne oplysninger og vurderingen til særlov for den pågældende drift. Disse vilkår vil sammen med kravene i den generelle miljølovgivning blive det nye reguleringsværktøj for anlæggelse og drift af virksomheden.

Ove Johansen
Miljøsagsbehandler